

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคม
และสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา

นรินทร์ ศรีเจริญพันธ์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จและลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผศ.มนตรา พงษ์นิล อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่งจนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน คุณราณี วงศ์ประจวบลาภ ตำแหน่ง พัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา คุณธนู ธิแก้ว ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา และดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ อาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะศิลปศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต ที่ให้คำแนะนำตรวจสอบชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณะทำงานตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ทีม A B และ C ทุกท่าน ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นรินทร์ ศรีเจริญพันธ์

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นรินทร์ ศรีเจริญพันธ์
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มนตรา พงษ์นิล
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปร.ม. สาขาวิชานโยบายสาธารณะ , มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ประชากร คือ คณะทำงานตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา จำนวน 66 คน สรุปผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1) องค์ความรู้ตำบลต้นแบบ คือ ชุมชนสามารถมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนเอง 2) งบประมาณดำเนินงาน ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายต่าง ๆ ในชุมชน และหน่วยงานของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 3) บุคลากรและความมุ่งมั่นของคณะทำงาน คือ ผู้นำชุมชนและคนในชุมชนที่มีจิตอาสาให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

ด้านกระบวนการดำเนินงาน ใช้แนวทางการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่ายและชุมชน ในการประสานงาน การจัดทำฐานข้อมูล และกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ทั้งนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ชุมชน มีบทบาทสำคัญในชุมชนและมีความสนใจในงานด้านพัฒนาสังคม และให้การสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการทำงาน พร้อมให้การช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ และแก้ไขปัญหาของชุมชน

ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามกิจกรรมโครงการที่ดำเนินงาน ทำให้มีรูปแบบของการทำงานด้านสวัสดิการในชุมชน ผลลัพธ์ คือ สวัสดิการสังคมถ้วนหน้าของจังหวัดพะเยา รวมทั้งผลกระทบที่จะเป็นพลังสู่การขับเคลื่อนสังคมของจังหวัดพะเยาไปสู่การเป็นสังคมสวัสดิการ โดยมีรูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่นของจังหวัดพะเยาที่สามารถขยายต่อไปยังพื้นที่อื่น และรับทราบเงื่อนไขบทเรียนปัญหาของการทำงาน ที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขในการทำงานตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยาในปีต่อไป

Title FACTORS INFLUENCING THE SUCCESS OF PROTOTYPE SOCIAL DEVELOPMENT AND WELFARE SUB DISTRICT PROJECT IN PHAYAO PROVINCE

Authors Narin Srijareanpan

Advisor Assistant Professor Montra Pongnin

Academy paper Independent Study M.P.A in Public Policy, Phayao University, 2012

ABSTRACT

The objectives of this research were to study factors influencing the success of prototype social development and welfare sub–district project in Phayao province. The samples groups were 66 of prototype social development and welfare sub–district Community. Research findings showed that the factor influencing the success of the project was as follows:

Predisposing factors were: 1) knowledge of prototype sub–districts that the community understanding to the problems in local 2) operating budget was support from the relevant Local Administrative Organization, community networks and department of the Ministry of Social Development and Human Security 3) personal and committed to working with community leaders and volunteers are interested in the solving community problems.

The implementation process with integrated approach between community and network partners in coordination, database and activity project. Local administrative organization, government sectors and community play important roles in community and are interested in the social development, support the budget, personnel and solving community problems.

Products with respect to project implementation were a workflow to work about the community welfare, resulting in social welfare for all of Phayao province. The impact will be powerful in the society of Phayao to the welfare state province with the management and methods of social welfare for the local context matching, which can be expanded to other areas. And acknowledge the condition of work to be revised in the process of prototype social development and welfare sub–district project in Phayao province for the next year.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในโครงการ.....	7
แนวคิดการดำเนินงานในโครงการตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ.....	15
การดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จังหวัดพะเยา	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
กรอบแนวคิด.....	41
3 วิธีดำเนินการศึกษา	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	47
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มที่ 1 คณะทำงานทีม A B ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา รวม 6 คน.....	50
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มที่ 2 คณะทำงานทีม C ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ จำนวน 3 ตำบล ต้นแบบ รวม 60 คน.....	56
ตอนที่ 3 สรุปภาพรวมของปัญหาในการดำเนินงานตำบลต้นแบบฯ จังหวัด พะเยา.....	64
5 บทสรุป.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์.....	76
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	78

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงเป้าประสงค์และตัวชี้วัดที่สำคัญ	18
2	แสดงสรุปข้อมูลตกเกณฑ์ จปฐ. (3 ตำบลต้นแบบ).....	29
3	แสดงสรุปข้อมูลตามแบบ บก.01 (3 ตำบลต้นแบบ).....	29
4	แสดงสรุปข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชน (3 ตำบลต้นแบบ).....	30
5	แสดงพื้นที่สายใยรักตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา.....	31
6	แสดงพื้นที่ศูนย์ 3 วิจัยเทศบาลตำบลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา.....	33
7	แสดงพื้นที่โครงการศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา.....	35
8	แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่าง คณะทำงานทีม A B รวม 6 คน	43
9	แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่าง คณะทำงานทีม C ประกอบด้วย คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ ตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา รวม 19 คน	44
10	แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่าง คณะทำงานทีม C ประกอบด้วย คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการพื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา รวม 21 คน.....	45
11	แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่าง คณะทำงานทีม C ประกอบด้วย คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รวม 20 คน.....	46
12	แสดงผลกระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบ คณะทำงานทีม A B.....	50
13	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม C.....	56
14	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม C พื้นที่เทศบาลตำบลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 20 คน	59
15	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม C พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 20 คน	62

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม A B.....	49
2 แสดงผลการวิเคราะห์คณะทำงานทีม C.....	55

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กระบวนการของการบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์.....	10
2 หลักการพื้นฐานของการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร.....	12
3 จุดหมายในการดำเนินงานตำบลต้นแบบ.....	17
4 กระบวนการดำเนินงานโดยรูปแบบสายใยรัก.....	18
5 กรอบแนวคิด.....	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2550 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดสวัสดิการสังคมให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง เป็นธรรม ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา การบริการ หรือมีการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ที่ได้มีการกำหนดแนวทางในการจัดสวัสดิการสังคม โดยต้องคำนึงถึงประเด็นการจัดสวัสดิการสังคมตามความจำเป็นเหมาะสม ได้แก่ การบริการทางสังคมด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การฝึกอาชีพการประกอบอาชีพ นันทนาการ และกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ลักษณะหรือรูปแบบของการจัดสวัสดิการสังคมต้องเป็นการส่งเสริม การพัฒนา การสงเคราะห์ การป้องกันคุ้มครอง การแก้ไข การบำบัดฟื้นฟู ซึ่งต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากประชาชนเป็นสำคัญ โดยให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม ซึ่งกระบวนการขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาจากแนวทางเชิงรับไปสู่แนวทางเชิงรุกจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และโดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่นอย่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจหลักในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนในพื้นที่จำเป็นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านี้ด้วย

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจในการให้บริการสังคม สังคมสงเคราะห์แก่กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ คนไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบปัญหาทางสังคม โดยการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในรูปแบบของการสงเคราะห์ การประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการให้สนับสนุนให้ชุมชนและท้องถิ่นจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหา สามารถดำรงชีวิตและพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามภารกิจดังกล่าว กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จึงต้องมีการพัฒนารูปแบบและมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้บริการสวัสดิการสังคมการสังคมสงเคราะห์แก่กลุ่มเป้าหมายที่ประสบ ปัญหาทางสังคมสามารถดำรงชีวิตและพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แต่ในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการและ

กลุ่มเป้าหมายสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เหมาะสม จำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานภายในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานภายนอกกระทรวงฯ รวมทั้งภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาชน ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ครอบคลุมสวัสดิการที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็น มีระบบข้อมูลที่สามารถวัดผลการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ในปี 2554 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จึงกำหนดให้มีการพัฒนาสังคมและส่งเสริมสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ในแต่ละพื้นที่ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม โดยให้บูรณาการงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และบุคลากรหน่วยงานสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. และน้อมนำรูปแบบสายใยรักแห่งครอบครัว (MODELสายใยรักแห่งครอบครัว) ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงาน มีเป้าหมายเพื่อต้องการเห็นครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง มีหลักการ 5 หลักการ ได้แก่การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สุขอนามัยในครัวเรือน พัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวอบอุ่น สรรค์สร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการดำเนินงานผ่านกลไกขับเคลื่อนโดยทีมพม. ทั้งระดับจังหวัด และทีมพม.ระดับตำบล ใช้ระบบข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.และกชช. 2 ค) เป็นพื้นฐานข้อมูลเพื่อเป็นการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย และขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่การเป็นสังคมสวัสดิการ (WELFARE SOCIETY) ซึ่งคนไทยทุกคนจะมีสวัสดิการถ้วนหน้าต่อไป (WELFARE FOR ALL)

ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา หน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินงานตามภารกิจนโยบายโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ปีงบประมาณ 2554 ในพื้นที่ 3 ตำบลของจังหวัดพะเยา ประกอบด้วยพื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน พื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ และพื้นที่องค์การบริหารงานส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ดำเนิน การตั้งแต่เดือนตุลาคม 2553 จนถึงปัจจุบันโดยได้บูรณาการงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และบุคลากรหน่วยงาน ในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพะเยา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา และสำนักงานส่งเสริมสนับสนุนวิชาการเขต 10 จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานที่ปรึกษาในการดำเนินงาน การดำเนินงานของตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ดำเนินงานในรูปแบบของเครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่ของ

ชุมชน 3 พื้นที่ที่ได้รับคัดเลือกตามแนวทางการดำเนินงานหลัก 2 เตรียมและดำเนินการ 5 รู้ คือ การเตรียมคน (ต.1)และการเตรียมพื้นที่ (ต.2) และหลักดำเนินการ 5 รู้ (5 ร.) คือ รู้ชุมชน รู้ปัญหา รู้วิธีการ รู้งาน รู้ติดตาม รวมทั้งได้น้อมนำรูปแบบสายใยรักแห่งครอบครัว (MODEL สายใยรักแห่งครอบครัว) 5 หลักการ คือ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูxonนามัยในครัวเรือน พัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวอบอุ่น สรรค์สร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นกลไกขับเคลื่อนโดยจัดตั้งทีมพม.ทั้งระดับจังหวัด (ทีม A,B) และทีมพม.ระดับตำบล (ทีม C) ใช้ระบบข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ. ,กชช. 2 ค, บก.01) เป็นพื้นฐานข้อมูล เพื่อเป็นการพัฒนากลุ่มเป้าหมายและหนุนเสริมกิจกรรมในการดำเนินงาน

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นคณะทำงานของตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยาเพื่อทราบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการและทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางาน และปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อขยายผลสู่ชุมชนอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา คือ คณะทำงานทีม A B ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา และคณะทำงานทีม C ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ จำนวน 3 ตำบลต้นแบบ ประกอบด้วย พื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน พื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ และพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

คณะทำงานทีม A B ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา รวม 6 คน และคณะทำงานทีม C ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ จำนวน 3 ตำบลต้นแบบ ประกอบด้วย พื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน พื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ และพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รวม 60 คน รวมทั้งสิ้น 66 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ในครั้งนี้ ได้ประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ มากำหนดขอบเขตของเนื้อหา ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ทรัพยากรต่างๆ ที่นำมาใช้ในการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบ คือ เงิน คน วัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดผลผลิตผลลัพธ์

กระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ กระบวนการขั้นตอน/แนวทางในการดำเนินงานตำบลต้นแบบ

ผลผลิต ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงรูปธรรมของผู้รับบริการที่ผลิตได้จากการดำเนินงานกิจกรรม

ผลลัพธ์ ได้แก่ ตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการตำบลต้นแบบ และยังรวมถึงตัวบ่งชี้วัดผลลัพธ์คุณภาพของการบริการ

ผลกระทบต่อชุมชน ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบที่สามารถขยายผลและต่อยอดไปสู่พื้นที่อื่นได้

เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความสำเร็จและบทเรียนของปัญหาในการทำงาน ได้แก่ ข้อจำกัดหรือข้อดกกลร่วมกันของการดำเนินงานที่ใช้เป็นเงื่อนไขให้เกิดความสำเร็จ รวมทั้งบทเรียนของปัญหาที่พบจากการทำงาน และนำไปแก้ไขปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดศึกษาในเขตพื้นที่ที่ดำเนินการตำบลต้นแบบของจังหวัดพะเยา จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ พื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน พื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ และพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ทำการศึกษาเริ่มตั้งแต่ เดือน มิถุนายน 2554 – มีนาคม 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

ต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม หมายถึง การจัดสวัสดิการที่เข้าถึงปัญหาและความต้องการของกลุ่มคนที่หลากหลาย มีระบบความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันของคนในทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอาสาสมัคร องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรชุมชน มาดำเนินงานร่วมกัน

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ หมายถึง ปัจจัยในการดำเนินงานหรือองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ที่มีผลต่อความสำเร็จของงาน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์

ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ทรัพยากรต่างๆ ที่นำมาใช้ในการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบ คือ เงิน คน วัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดผลผลิตผลลัพธ์ เช่น จำนวนเงินที่ใช้ จำนวนบุคลากรที่จำเป็นในการให้บริการ จำนวนวัตถุดิบและอุปกรณ์การผลิต เป็นต้น

กระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ กระบวนการขั้นตอน/แนวทางในการดำเนินงานตำบลต้นแบบ เช่น การจัดตั้งทีมงาน การประสานงานในพื้นที่ การจัดทำฐานข้อมูล รูปแบบการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

ผลผลิต ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงรูปธรรมของผู้รับบริการที่ผลิตได้จากการดำเนินกิจกรรมโครงการตำบลต้นแบบ

ผลลัพธ์ ได้แก่ ตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการตำบลต้นแบบ และยังรวมถึงตัวบ่งชี้วัดผลลัพธ์คุณภาพของการบริการ

ผลกระทบต่อชุมชน ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบที่สามารถขยายผลและต่อยอดไปสู่พื้นที่อื่นได้

เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความสำเร็จและบทเรียนของปัญหาในการทำงาน ได้แก่ ข้อกำหนดหรือข้อตกลงร่วมกันของการดำเนินงานที่ใช้เป็นเงื่อนไขให้เกิดความสำเร็จ รวมทั้งบทเรียนของปัญหาที่พบจากการทำงาน และนำไปแก้ไขปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

คณะทำงานทีม A B หมายถึง คณะทำงาน พม. ระดับจังหวัดประกอบด้วย คณะทำงานจากหน่วยงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา และบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพะเยา

คณะทำงานทีม C หมายถึง คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการในชุมชนของพื้นที่ 3 ตำบลต้นแบบ ได้แก่ พื้นที่ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา พื้นที่ตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา และพื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน “โครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา” ในครั้งนี้ มีความสำคัญต่อการดำเนินงานโครงการเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ จะสามารถนำผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน สามารถนำไปเป็นองค์ความรู้ในการดำเนินงาน ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ให้มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปเป็นแนวทางส่งเสริมการขยายผลการดำเนินงานของโครงการให้ครบทุกพื้นที่จังหวัดพะเยาต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเรียบเรียง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในโครงการ
2. แนวคิดการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
3. การดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. สรุปกรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในโครงการ

1. แนวคิดการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management ;RBM)

ความหมายและแนวความคิดของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ระบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์นั้น มักจะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป เช่น การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objective ; MBO) การบริหารแบบเน้นผลสำเร็จ (Managing for Results) การบริหารที่เน้นผล (Results-Oriented Management) หรือ การบริหารผลการดำเนินงาน (Performance Management) ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ดังต่อไปนี้

Canadian International Development Agency; CIDA (1999) กล่าวว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นวิธีการในการปรับปรุงการบริหารให้เกิดประสิทธิผล (Effectiveness) และโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) โดยที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ประเมินความเสี่ยง กำกับติดตามกระบวนการดำเนินงานเพื่อการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางบริหารและการรายงานผลการปฏิบัติงาน

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2543, หน้า 146) กล่าวว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นการบริหารที่เน้นการวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารในแต่ละระดับขององค์กรต้องยอมรับและคำนึงถึงผลงาน รวมทั้งต้องให้

ความสำคัญกับจัดวางระบบการตรวจสอบผลงานและการให้รางวัลตอบแทนผลงาน (Performance Related Pay)

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (2543, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นการบริหารโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์หรือความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลัก ใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัยตัวบ่งชี้เป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรม เพื่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นและแสดงผลงานต่อสาธารณะ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management; RBM) เป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อผลการดำเนินงานและการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร ทั้งในแง่ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators; KPIs) รวมทั้งการกำหนดเป้าหมาย (Targets) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร สมาชิกขององค์กร และตลอดถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กร

การบริหารงานของภาครัฐในอดีตจะเน้นที่การการบริหารปัจจัยนำเข้า (Inputs) ซึ่งได้แก่ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่รัฐจะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน คือ เงิน คน วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ โดยเน้นการทำงานตามกฎ ระเบียบ และความถูกต้องตามกฎหมาย และมาตรฐาน แต่การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเน้นที่ผลลัพธ์ (Outcomes) ของงาน โดยจะให้ความสำคัญที่การกำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์ของโครงการ/งาน เป้าหมายที่ชัดเจน การกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการของทุกโครงการในองค์กรให้สอดคล้องเป็นไปในทางเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก (Key Performance Indicators) ไว้อย่างชัดเจน เป็นที่เข้าใจของทุกคนในองค์กร การวัดความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานโดยใช้ตัวบ่งชี้ การยืดหยุ่นทางการบริหารและสนับสนุนทรัพยากรแก่ผู้บริหารระดับล่างอย่างเหมาะสม การประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้ค่าตอบแทนตามผลงาน ตลอดจนจนถึงการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น เพื่อให้สามารถสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในฐานะผู้รับบริการจากองค์กรของรัฐได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management; RBM) จึงเป็นการบริหารเพื่อการจัดหาให้ได้ทรัพยากรการบริหารมาอย่างประหยัด (Economy) เน้นใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และการได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์กร (Effectiveness)

กระบวนการของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญๆ 4 ขั้นตอน (Richard S. Williams, 1998: 25-27 และทศพร ศิริสัมพันธ์, 2543:151-152) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

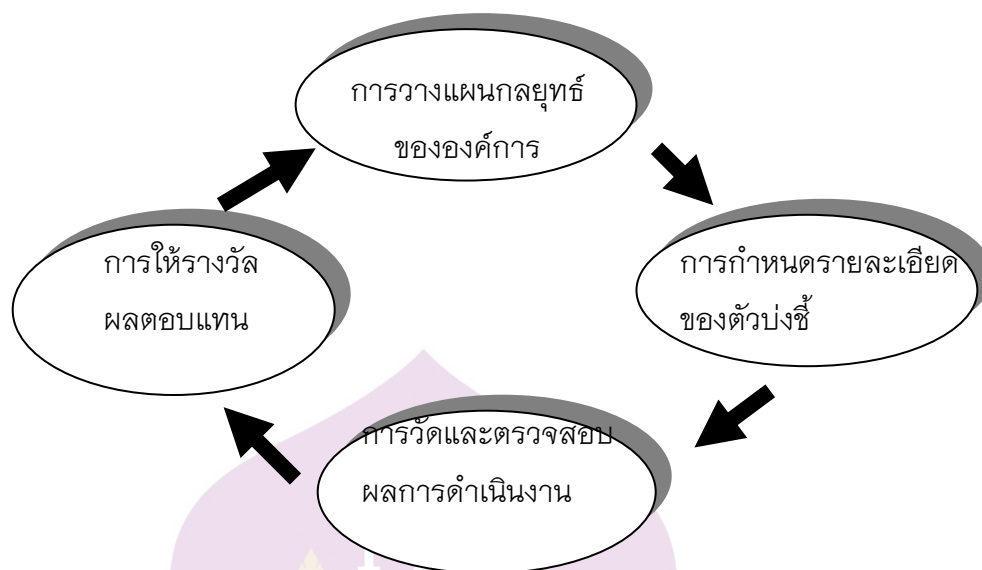
1. การวางแผนกลยุทธ์ขององค์การ ซึ่งองค์การจะต้องทำการกำหนดทิศทางโดยรวมว่าต้องการที่จะทำอะไรอย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องของการวางยุทธศาสตร์หรือวางแผนกลยุทธ์ เพื่อทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในขององค์การ (SWOT Analysis) และให้ได้มาซึ่งเป้าประสงค์สุดท้ายที่ต้องการขององค์การหรือวิสัยทัศน์ (Vision) อันจะนำไปสู่การกำหนดพันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Target) และกลยุทธ์การดำเนินงาน (Strategy) รวมทั้งพิจารณาถึงปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จขององค์การ (Critical Success Factors) และสร้างตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ในด้านต่างๆ

2. การกำหนดรายละเอียดของตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงาน เมื่อผู้บริหารขององค์การได้ทำการตกลงร่วมกับตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงานแล้ว จะเริ่มดำเนินการสำรวจเพื่อหาข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับสภาพในปัจจุบัน (Baseline Data) เพื่อนำมาช่วยในการกำหนดความชัดเจนของตัวบ่งชี้ดังกล่าว ทั้งในเชิงปริมาณ (Quantity) คุณภาพ (Quality) เวลา (Time) และสถานที่หรือความครอบคลุม (Place) อันเป็นเป้าหมายที่ต้องการของแต่ละตัวบ่งชี้

3. การวัดและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละตัวบ่งชี้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เช่น รายเดือน รายไตรมาส รายปี เป็นต้น เพื่อแสดงความก้าวหน้าและสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ อย่างไร นอกจากนี้ในบางกรณีอาจจะจัดให้มีคณะบุคคลเพื่อทำการตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นเรื่องๆ ไปก็ได้

4. การให้รางวัลตอบแทน หลังจากที่ได้พิจารณาผลการดำเนินงานแล้ว ผู้บริหารจะต้องมีการให้รางวัลตอบแทนตามระดับของผลงานที่ได้ตกลงกันไว้ นอกจากนี้อาจจะมีการให้ข้อเสนอแนะหรือกำหนดมาตรการบางประการเพื่อให้มีการปรับปรุงผลงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากรายละเอียดของกระบวนการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์นั้นสามารถจะสรุปเป็นแผนภาพเพื่อเพิ่มความเข้าใจได้ดังนี้

ภาพ 1 แสดงกระบวนการของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ลักษณะขององค์การที่บริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

องค์การที่ได้ใช้ระบบการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์จะมีลักษณะทั่ว ๆ ไปดังต่อไปนี้ (ทิพาวดี เมฆสุวรรณ, 2543, หน้า 21-23)

1. มีพันธกิจ วัตถุประสงค์ขององค์การที่ชัดเจน และมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม โดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์ ไม่เน้นกิจกรรมหรือการทำงานตามกฎระเบียบ
2. ผู้บริหารทุกระดับในองค์การต่างมีเป้าหมายของการทำงานที่ชัดเจน และเป้าหมายเหล่านั้นสั้นกระชับ ไม่คลุมเครือ และเป็นเป้าหมายที่มีฐานมาจากพันธกิจขององค์การนั้น
3. เป้าหมายจะวัดได้อย่างอย่างเป็นรูปธรรมโดยมีตัวบ่งชี้ที่สามารถวัดได้ เพื่อให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ และสามารถเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะงานที่เทียบเคียงกันได้
4. การตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานหรือโครงการต่างๆ จะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ซึ่งจะสอดคล้องกับการให้ค่าตอบแทน สวัสดิการและรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ที่จะประเมินจากผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก
5. เจ้าหน้าที่ทุกคนรู้งานที่องค์การคาดหวังคืออะไร ทุกคนในองค์การจะคิดเสมอว่างานที่ตนทำอยู่นั้นเพื่อให้เกิดผลอย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายของโครงการและองค์การอย่างไร และทุกคนรู้สึกรับผิดชอบต่อผลงานที่ได้กำหนดไว้อย่างเหมาะสมกับกำลังความสามารถของแต่ละคน
6. มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ การบริหารเงิน บริหารคน สู้หน่วยงานระดับล่างเพื่อให้สามารถทำงานบรรลุผลได้อย่างเหมาะสม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับต้น

และ ระดับกลาง ซึ่งเข้าใจปัญหาเป็นอย่างดีได้เป็นผู้แก้ปัญหาและสะสมประสบการณ์เพื่อก้าวสู่ผู้บริหารระดับที่สูงขึ้นต่อไป ซึ่งนอกจากช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน แก้ปัญหาการทำงานที่ล่าช้าแล้ว ยังเป็นการเพิ่มความยืดหยุ่นและประสิทธิภาพในการทำงานอีกด้วย

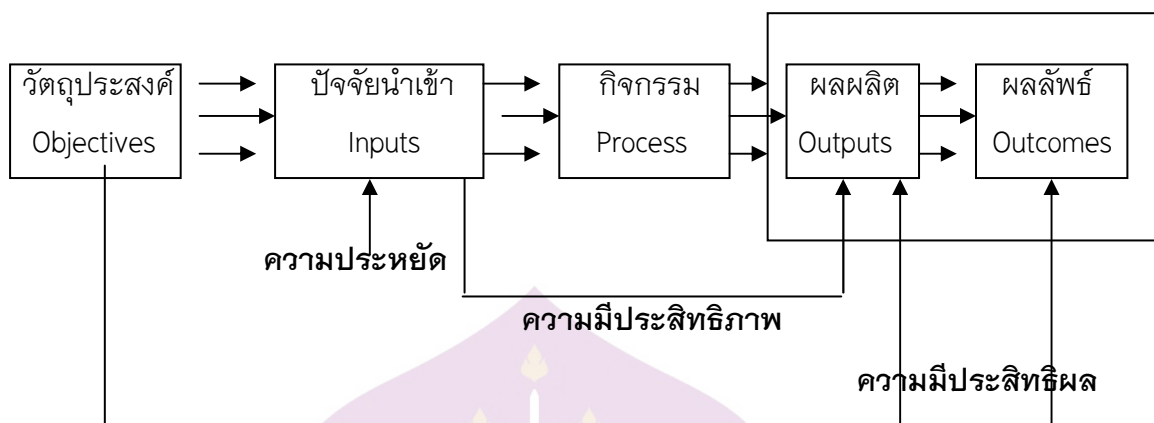
7. มีวัฒนธรรมและอุดมการณ์ร่วมกันเพื่อการทำงานที่สร้างสรรค์ เป็นองค์การที่มุ่งมั่นจะทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นองค์การเอื้อการเรียนรู้ที่เปิดกว้างต่อความคิดและความรู้ใหม่ๆ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี

8. เจ้าหน้าที่มีขวัญและกำลังใจดี เนื่องจากได้มีโอกาสปรับปรุงงานและใช้ดุลยพินิจในการทำงานที่กว้างขวางขึ้น ทำให้ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเองก็จะได้การตอบแทนตามผลการประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของงาน

การวัดผลการปฏิบัติงานตามแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

การวัดผลการปฏิบัติงานเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย ตัวบ่งชี้วัดผลสำเร็จของกิจกรรม การจัดเก็บข้อมูลและเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า การวัดผลการปฏิบัติงานจะช่วยให้องค์การ/ผู้ปฏิบัติงานได้รับข้อมูลและสารสนเทศย้อนกลับที่แสดงถึงผลสำเร็จของการดำเนินงาน ปัญหาหรือความผิดพลาดที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การแสดงถึงการมีพันธะ หน้าที่และความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ผู้กำหนดนโยบาย แหล่งสนับสนุนงบประมาณ ฯลฯ การเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรและองค์การเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการบริหาร การพัฒนาองค์การ การออกแบบ/ทบทวนโปรแกรม กระบวนการดำเนินงานขององค์การหรือของทีมงานที่รับผิดชอบกิจกรรมการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวัดผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่พึงต้องดำเนินการคู่ขนานหรือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการผลงาน มีกิจกรรม/กระบวนการที่สำคัญ

การกำหนดผลลัพธ์ (ตัวบ่งชี้วัดผลงานและมาตรฐาน) ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของการวัดผลการปฏิบัติงาน ผู้ดำเนินการ/องค์การจะต้องระบุหรือคัดเลือกกิจกรรมหลักที่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ และพันธกิจขององค์การ พร้อมทั้งระบุหรือกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลงานและมาตรฐานที่ต้องการบรรลุถึงของแต่ละกิจกรรม การกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลงานเพื่อดำเนินการวัดผลการปฏิบัติงานจะดำเนินการภายใต้กรอบของระบบการดำเนินงานทั่วไป โดยมีจุดเน้นในการดำเนินการสรุปได้ตามแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 2 แสดงหลักการพื้นฐานของการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร

จากภาพจะเห็นได้ว่าการดำเนินกิจกรรมจะมีจุดเริ่มต้นที่วัตถุประสงค์การดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ การระบุถึงรายละเอียดของผลงาน (ผลผลิตและผลลัพธ์) ที่คาดหวัง ที่ส่วนใหญ่จะต้องพัฒนามาจากวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งมีปัจจัยนำเข้าอันได้แก่ ทรัพยากรที่จะเป็นสำหรับการดำเนินกิจกรรมที่จะเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าให้เป็นผลผลิตและผลลัพธ์ การวัดผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปจะมีจุดเน้นของการดำเนินการ 3 ด้านอันได้แก่

1. ความประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดในการผลิตหรือการดำเนินกิจกรรม

2. ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การสร้างผลผลิตในระดับที่สูงกว่าปัจจัยนำเข้า ความมีประสิทธิภาพสามารถวัดได้โดยนำปัจจัยนำเข้าจริงหารด้วยผลผลิตจริง หากได้ค่าน้อยแสดงว่ามีผลผลิตเพิ่มขึ้นมากกว่าการเพิ่มขึ้นของปัจจัยนำเข้า ซึ่งหมายถึงการดำเนินกิจกรรม/องค์กรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

3. ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ระดับการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ว่าได้ก่อให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด

ตัวบ่งชี้วัดผลงานตามแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จะประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญดังต่อไปนี้ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2543, หน้า 148-150 และสุพจน์ ทราญแก้ว, 2543, หน้า 137-138)

1. ตัวบ่งชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicators) ได้แก่ จำนวนทรัพยากรโดยรวมที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมหรือบริการ เพื่อก่อให้เกิดผลผลิตผลลัพธ์ เช่น จำนวนเงินที่ใช้ จำนวนบุคลากรที่จำเป็นในการให้บริการ จำนวนวัตถุดิบและอุปกรณ์การผลิต เป็นต้น

2. ตัวบ่งชี้วัดผลผลิต (Output Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงปริมาณ จำนวน สิ่งของที่ผลิตได้จากการดำเนินกิจกรรม เช่น จำนวนผู้เข้ารับอบรมการพัฒนาอาชีพ จำนวน นักเรียนที่รับเข้าเรียน จำนวนบัณฑิตที่จบการศึกษา เป็นต้น

3. ตัวบ่งชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome Indicators) หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ ของกิจกรรม เช่น จำนวนผู้จบการศึกษาที่มีงานทำ จำนวนกิโลเมตรของทางด่วนที่มีสภาพอยู่ใน เกณฑ์ดี และยังรวมถึงตัวบ่งชี้วัดผลลัพธ์คุณภาพของการบริการ (Quality Indicators) เช่น จำนวนสินค้าที่บกพร่อง จำนวนใบแจ้งหนี้ที่ผิดพลาด จำนวนหนี้ค้างชำระ ระดับความพึงพอใจ ของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การ เป็นต้น

4. ตัวบ่งชี้วัดประสิทธิภาพ (Efficiency Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้วัดผลงาน ที่แสดง ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของผลผลิต หรือระยะเวลาในการให้บริการต่อรายการ เช่น ค่าใช้จ่ายต่อหัว ของนักเรียนสำเร็จการศึกษา เวลาการทำงานในการปรับสภาพพื้นผิวถนน 1 กิโลเมตร

5. ตัวบ่งชี้วัดความคุ้มค่า (Cost-Effectiveness) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงค่าใช้จ่ายของ ผลลัพธ์ที่แสดงถึงความคุ้มค่า (Value for money) ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม เช่น ต้นทุน เฉลี่ยในการช่วยให้ผู้ว่างงานได้งานภายหลังการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยใน การซ่อมบำรุงรถยนต์ให้พร้อมใช้งาน

6. ตัวบ่งชี้วัดปริมาณงาน (Workload Indicators) หมายถึง ข้อมูลที่แสดงถึงความ ต้องการในการใช้บริการ หรือภาระงานในหน้าที่ของบุคลากร เช่น จำนวนแพทย์ต่อประชากร จำนวนพยาบาลต่อคนไข้ใน จำนวนใบสมัครงานที่ได้รับในแต่ละวัน เป็นต้น

7. ตัวบ่งชี้สารสนเทศเชิงอธิบาย (Explanatory Information) หมายถึง ข้อมูลที่อธิบาย ถึงองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานขององค์การ ซึ่งอาจจะอยู่ภายใต้หรืออยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์การก็ได้ เช่น อัตราส่วนของนักเรียนต่อครู อายุการใช้งานของ อุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อมถนน ร้อยละของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ เป็นต้น

ในกระบวนการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การวัดผลการปฏิบัติงานจะมี วัตถุประสงค์หลักอยู่ที่การทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ระบบการวัดผลการปฏิบัติงานที่ดีจึงควรเป็นระบบที่สามารถผลิตข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึง ความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานที่มีความครอบคลุม ครบถ้วน สมบูรณ์และทันกาล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ปัจจัยสำคัญสำคัญที่จะทำให้การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ประสบความสำเร็จอยู่ที่ ความเข้าใจแนวคิด วิธีการและประโยชน์ของวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของเจ้าหน้าที่

ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ทุกระดับที่จะสามารถปรับตัวและสามารถทำงานภายใต้ระบบงานที่จะต้องรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ (ทิพาวดี เมฆสวรรค์ ,2543:40-44)

1. ผู้บริหารระดับสูงมีความเข้าใจและสนับสนุน การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อผู้บริหารระดับสูงมีความเข้าใจและให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ คือ สนับสนุนในการจัดทำระบบวัดผลการปฏิบัติงาน การใช้ข้อมูลผลการวัดผลการปฏิบัติงาน การจัดสรรงบประมาณ การสร้างสิ่งจูงใจเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ รวมถึงการมอบอำนาจในการตัดสินใจเพื่อแลกเปลี่ยนกับความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน

1.1 การกำหนดพันธกิจและแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน ผู้บริหารขององค์การจะต้องให้ความสำคัญและเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดพันธกิจและแผนกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการเพื่อให้เกิดผล

1.2 การใช้ข้อมูลผลการปฏิบัติงานในการบริหาร ผู้บริหารจะต้องระลึกเสมอว่า การวัดผลไม่ได้ทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้นโดยอัตโนมัติ แต่ข้อมูลจากการวัดผลการปฏิบัติงาน จะเป็นข้อมูลที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น แก้ปัญหาได้ถูกต้องมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องเอาข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์อย่างรอบคอบเพื่อกำหนดมาตรการที่จะปรับปรุงผลการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นต่อไป

2. การจัดระบบข้อมูลผลการปฏิบัติงาน การจัดทำระบบข้อมูลผลการปฏิบัติงาน จะต้องคำนึงเสมอว่า ระบบข้อมูลนั้นสามารถที่จะแสดงถึงระดับการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์สู่เป้าหมายขององค์การได้ ซึ่งจะต้องจัดทำเพิ่มเติมขึ้นจากระบบข้อมูลเดิม ที่เน้นปัจจัยนำเข้าและกิจกรรมเพื่อให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการตัดสินใจได้ดีขึ้น

2.1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ การเลือกตัวบ่งชี้ที่จำเป็นต่อการให้บริการและการตัดสินใจนั้น จะต้องเลือกตัวบ่งชี้ให้ครอบคลุมความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องพัฒนาโดยผู้ที่มีประสบการณ์ในงานด้านนั้นๆกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับงานนั้นๆด้วย โดยตัวบ่งชี้จะมีทั้งส่วนของปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์ รวมถึงตัวบ่งชี้ที่แสดงความพึงพอใจของผู้รับบริการ แต่ควรจะมีตัวบ่งชี้ในจำนวนเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าของการจัดทำและรักษาระบบข้อมูลนี้ด้วย

2.2 การวางระบบสารสนเทศเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลข้อมูล ผู้พัฒนาระบบจะต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระของโครงการหรืองานที่จะวัดผลการปฏิบัติงาน โดยต้องคำนึงถึงการจัดทำรายงานผลซึ่งจะแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่จะรายงานเป็นช่วงเวลาตามกำหนดทุกครึ่งปีหรือหนึ่งปี เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวางแผน

หรือการจัดทำงบประมาณประจำปี และส่วนที่เป็นการรายงานเฉพาะกิจที่สามารถเรียกดูข้อมูลตัวบ่งชี้ได้ทันในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้น ซึ่งความสำเร็จในการจัดทำระบบข้อมูลผลการปฏิบัติงานที่ใช้ประโยชน์ได้จึงอยู่ที่การจัดทำข้อมูลที่สะท้อนผลงานจริง ทันเวลา และมีปริมาณข้อมูลที่เหมาะสม โดยมีค่าใช้จ่ายที่ประหยัด

3. การพัฒนาบุคลากรและองค์การ ผู้บริหารทุกระดับถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานโครงการต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายภายใต้ระบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องให้การพัฒนาผู้บริหารไว้ล่วงหน้าให้สามารถปฏิบัติงานที่ต้องรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน ภายใต้สภาวะที่มีความคล่องตัวและมีอำนาจในการบริหารเพิ่มขึ้น ผู้บริหารทุกคนจะต้องมีความรู้ในการวางแผนกลยุทธ์ การวัดผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการใช้ข้อมูลผลการปฏิบัติงานเพื่อการตัดสินใจในการทำงานประจำวัน ในขณะที่เดียวกันจะต้องมีระบบการพัฒนาและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความชำนาญที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้มีศักยภาพที่จะสับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ได้ในยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเข้าใจเรื่องการวัดและการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานประจำวันด้วย

สรุป การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management; RBM) เป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่ประเทศต่างๆ ที่พัฒนาแล้ว นำมาใช้ในการปฏิรูประบบราชการให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนก็กำลังจะใช้วิธีการบริหารรูปแบบใหม่นี้ ผสานกับเปลี่ยนแปลงระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting System ;PBBS) ทำการปฏิรูปองค์การภาครัฐ ให้สามารถจัดบริการสาธารณะให้เป็นที่พึงพอใจของประชาชนมากขึ้น หัวใจสำคัญของสำเร็จในการใช้วิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์นั้นอยู่ที่การสร้างตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators ;KPIs) ที่มีความตรง เป็นที่ยอมรับ และสะดวกในการนำไปใช้ เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับการกำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานขององค์การ.

แนวคิดการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

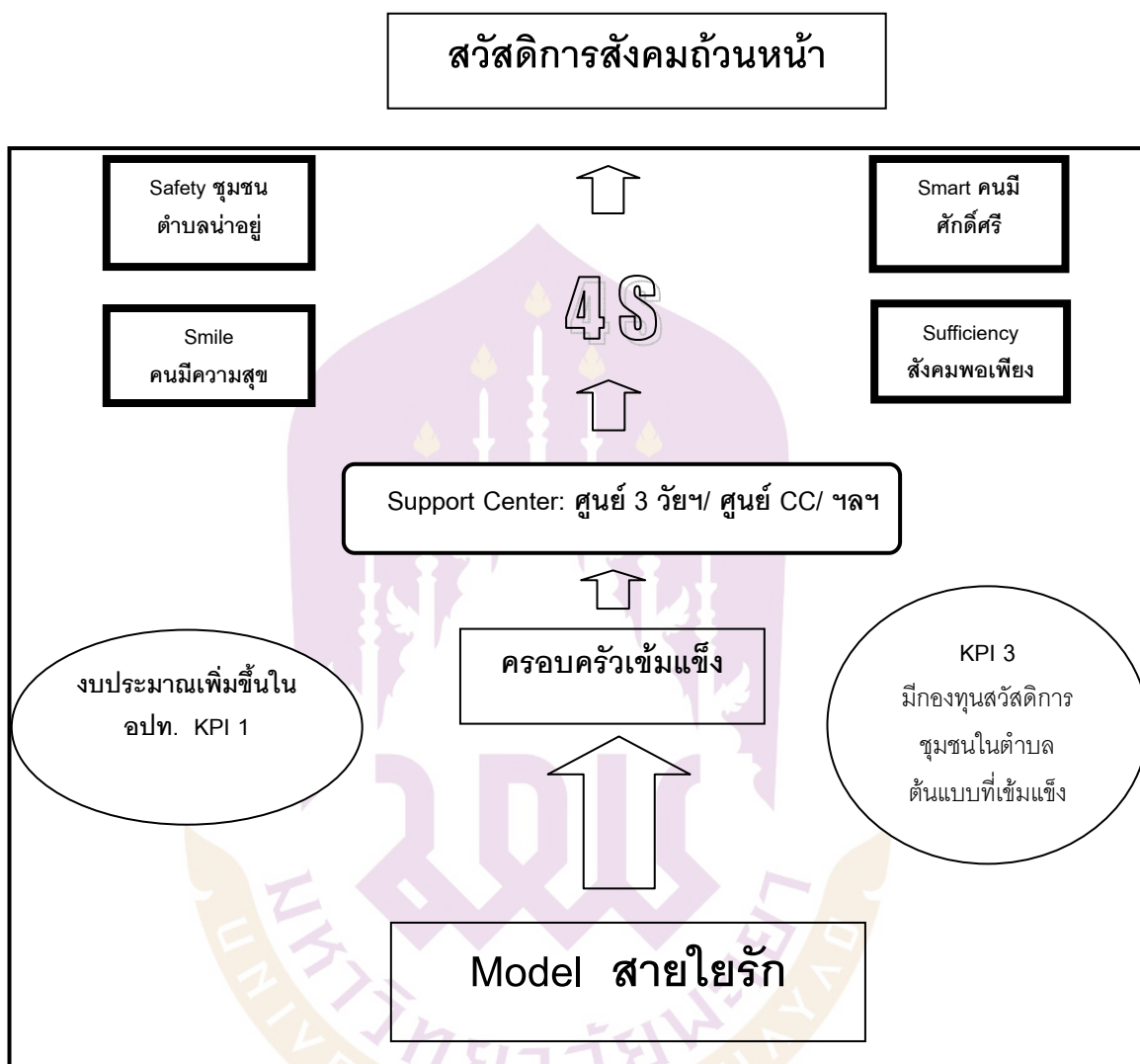
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีภารกิจในการให้บริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ คนไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบปัญหาทางสังคม โดยการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ในรูปแบบของสถานสงเคราะห์ และการประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนให้ชุมชนและท้องถิ่นจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหา สามารถดำรงชีวิต และพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งใน

การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามภารกิจดังกล่าว กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จึงต้องมีการพัฒนารูปแบบและมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่ให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการให้บริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์แก่ กลุ่มเป้าหมายประสบปัญหาทางสังคม สามารถดำรงชีวิต และพึ่งตนเองได้อย่าง มีศักดิ์ศรีของ ความเป็นมนุษย์ ดังนั้นในการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2554 กรมพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ มีนโยบาย ใช้รูปแบบ (Model) สายใยรักแห่งครอบครัว เป็นรูปแบบหลักในการ ดำเนินการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นในการดำเนินงานของหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบการบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อการ พัฒนาสังคม และจัดสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ โดยการใช้รูปแบบการ ดำเนินงานสานใยรัก ซึ่งเป็นการดำเนินงานมีเป้าหมายต้องการเห็นครอบครัวไทย มีความ เข้มแข็ง ซึ่งมีหลักการ 5 หลักการ ได้แก่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่สู้อย่างน้อยในครัวเรือน พัฒนาอาชีพ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวอบอุ่น สรรค์สร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เรียนรู้ ตลอดชีวิต เป็นการดำเนินงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนโดย ทีม พม. ทั้งระดับจังหวัด และ ทีม พม. ระดับตำบล ที่สำคัญการรวมพลังสู่การขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่การเป็นสังคม สวัสดิการ (Welfare Society) อันส่งผลให้คนไทยทุกคนมีสวัสดิการถ้วนหน้า ซึ่งตำบลต้นแบบ การพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจะเป็นกลไกนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อน้อมนำรูปแบบสายใยรักมาเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในตำบลต้นแบบเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเป้าหมาย
2. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีการพัฒนา สังคม และสวัสดิการสังคม ๗ มิติให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมกับพื้นที่
3. เพื่อพัฒนาการดำเนินงานตำบลต้นแบบให้เกิดกลไกขับเคลื่อนสวัสดิการสังคมถ้วน หน้า

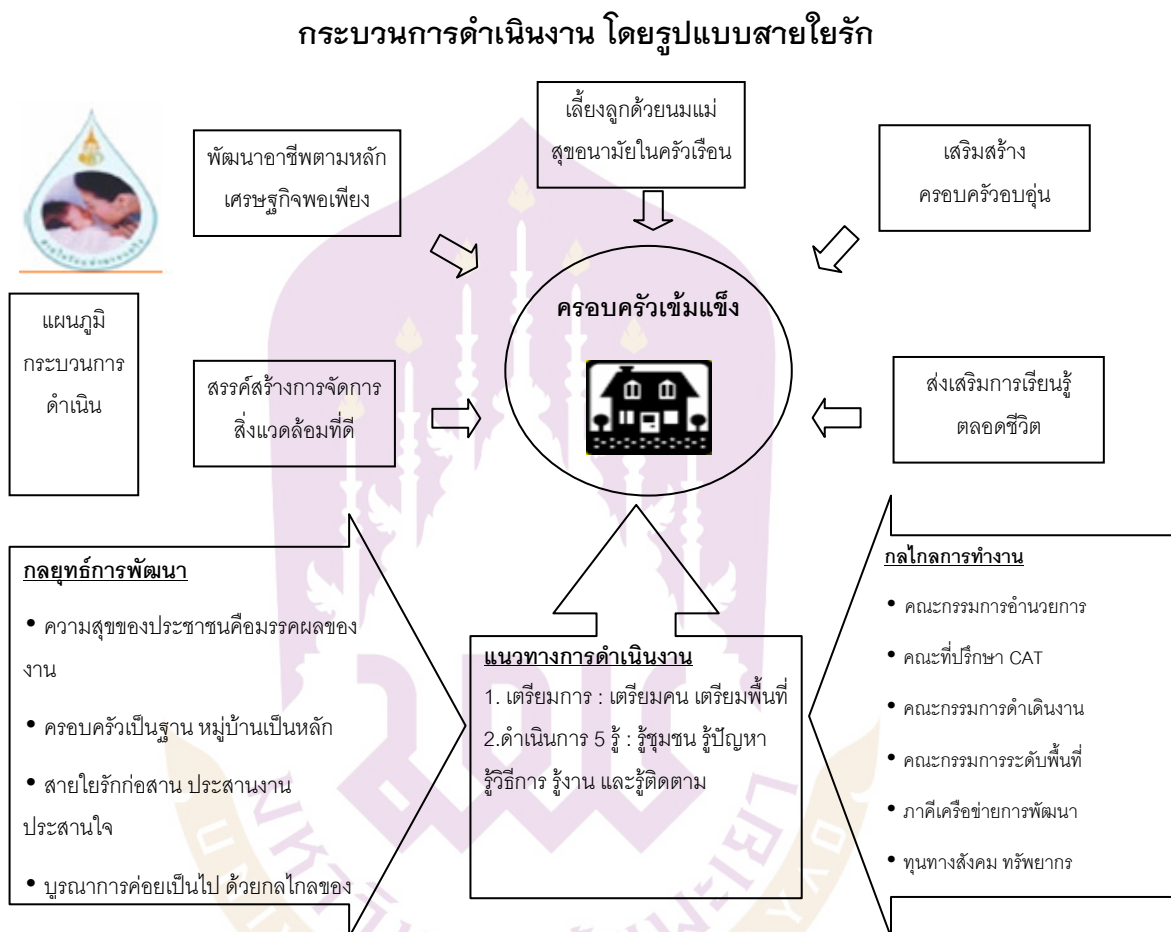
จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานตำบลต้นแบบ

ภาพ 3 แสดงจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานตำบลต้นแบบ

จุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน เริ่มจากรูปแบบการดำเนินงานสายใยรักแห่งครอบครัว โดยที่มุ่งไปสู่การมีครอบครัวที่เข้มแข็ง ผ่านการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคมในพื้นที่ตำบลต้นแบบ ทั้ง 3 ตำบล เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการพัฒนาศักยภาพเกิดเป็นชุมชนตำบลน่าอยู่ (Safety) คือตำบลที่มีความน่าอยู่อาศัย เนื่องจากประชาชนได้รับการบริการสวัสดิการสังคมตรงตามความต้องการของตนและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (Smart) ประชาชนในชุมชนมี

ความสุข (Smile) และเกิดเป็นสังคมแห่งความพอเพียง (Sufficiency) และมุ่งสู่การเป็นสังคมสวัสดิการ หรือสวัสดิการสังคมถ่วงหน้า

ภาพ 4 แสดงกระบวนการดำเนินงาน โดยรูปแบบสายใยรัก

ตาราง 1 แสดงเป้าประสงค์และตัวชี้วัดที่สำคัญ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
ครอบครัวในพื้นที่ตำบลต้นแบบมีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละของกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เพิ่มขึ้นหรือมีความเข้มแข็งในพื้นที่ตำบลต้นแบบ ร้อยละของงบประมาณด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น

เส้นทางสู่เป้าประสงค์ ได้แก่ 5 วิธีของรูปแบบสายใยรัก

1. เลี้ยงลูกด้วยนมแม่สุขอนามัยในครัวเรือน
2. พัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
3. ครอบครัวอบอุ่น
4. สรรค์สร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี
5. เรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวทางการดำเนินงานตามรูปแบบสายใยรัก (2 ต. 5 ร.)

แนวทางการดำเนินงานตาม 2 ต.

1. การเตรียมคน

ในการดำเนินงานตามรูปแบบสายใยรัก จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน ได้แก่ การเตรียมข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานสังกัด พม.

1.1 วัตถุประสงค์

- เพื่อเกิดคณะทำงานงานในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตำบลต้นแบบ
- เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อนการบูรณาการงานพัฒนาในตำบลต้นแบบ
- เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.2 การจัดตั้งคณะทำงาน ประกอบด้วย

1.2.1 คณะทำงาน พม. ระดับจังหวัด แต่งตั้งโดยคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่ง พมจ. เป็นผู้นำเสนอโดยการประสานงานของ สสว. องค์ประกอบของคณะทำงาน ประกอบด้วย

- 1) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) เป็นหัวหน้าคณะทำงาน
- 2) หัวหน้าหน่วยงานสังกัด พส. ในจังหวัดเป็นคณะทำงาน โดยมีผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสังคม เป็นเลขานุการ
- 3) ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ (สสว.) เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
- 4) ผู้แทนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) เป็นคณะทำงาน
- 5) ผู้แทนการเคหะแห่งชาติในจังหวัด (ถ้ามี) เป็นคณะทำงาน
- 6) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ (สสว.) เป็นที่ปรึกษา

บทบาทและหน้าที่คณะกรรมการ พม. ระดับจังหวัด

- 1) กำหนดกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 2) ประสานงานและดำเนินการจัดเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับการดำเนินงานในพื้นที่
- 3) กำหนดพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคม
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ พม. ระดับตำบล
- 5) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในจังหวัดให้ส่วนกลางทราบ
- 6) แต่งตั้ง คณะทำงาน พม. ระดับตำบล
- 7) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- 8) คณะทำงาน พม.ตำบล 3 ตำบล แต่งตั้งโดย คณะทำงาน พม. ระดับจังหวัด

องค์ประกอบของคณะกรรมการประกอบด้วย

- 1) หัวหน้าหน่วยงาน สังกัด พม. เป็นหัวหน้าคณะกรรมการ(1 หน่วยงานต่อ 1 ตำบล)
- 2) ผู้แทนหน่วยงาน ศพส. เป็นเลขานุการคณะกรรมการ (ทั้ง 3 ตำบล)
- 3) ผู้แทนหน่วยงาน สสว. เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
- 4) ผู้แทนหน่วยงาน พม. ในจังหวัดเป็นคณะกรรมการ (จำนวนคนของคณะกรรมการให้คณะกรรมการ พม. ระดับจังหวัดพิจารณาตามความเหมาะสม)

บทบาทและหน้าที่ ของคณะกรรมการ ระดับตำบล

- 1) บูรณาการแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของ พม. อบต. และภาคีเครือข่ายในพื้นที่
- 2) รับผิดชอบและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่
- 3) ทบทวนบทเรียน ถอด/สรุปบทเรียน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตำบลต้นแบบ
- 4) ผลักดันให้เกิดแผนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมในพื้นที่
- 5) รายงานผลการปฏิบัติงานตำบลต้นแบบแก่คณะกรรมการ พม. จังหวัด
- 6) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

แนวทางการจัดตั้งคณะกรรมการ

- 1) สสว. ประสานงานแจ้ง พมจ. ในการจัดตั้งคณะกรรมการ พม. ระดับ จังหวัด
- 2) พมจ. นำเสนอหนังสือแต่งตั้งคณะกรรมการ พม. ระดับจังหวัด ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้ผู้ว่าฯ ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ

3) พมจ. แจ้งหน่วยงานทราบคำสั่ง บทบาทหน้าที่ และถือปฏิบัติ

4) พมจ. (หัวหน้าคณะกรรมการ) จัดประชุมคณะกรรมการ พม. ระดับ จังหวัด

- เพื่อรับทราบคำสั่งคณะกรรมการและทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการ

- เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเกี่ยวกับการคัดเลือกพื้นที่ การ
จัดเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ฯลฯ

- เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการ พม. ระดับตำบล

คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ

ผู้แต่งตั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัด / นายอำเภอ

องค์ประกอบ

- นายก อบต.หรือผู้นำอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อน
เป็นประธาน ปลัด อบต. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเลขานุการ

- เลขาคณะทำงาน พม. ตำบล เป็นเลขานุการร่วม

- ผู้แทนหน่วยงานภายในตำบล เช่น เกษตรตำบล/ พช. /กศน. /สช./ศช. /พอช.

- ประธานคณะกรรมการ พม. ตำบล เป็นคณะทำงานฯ

- ผู้นำท้องที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิก อบต./เทศบาล

ฯลฯ

- อาสาสมัครในพื้นที่ เช่น อปม. / อสม. / อพปร./ อผส. / อพมก. ฯลฯ

- ผู้แทนของกลุ่มกิจกรรมการพัฒนาสังคมด้านต่างๆ ในตำบล เช่นกลุ่มสตรี/
กลุ่มอาชีพด้านต่างๆ / กลุ่ม OTOP / ฯลฯ

- ผู้แทนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในตำบล ได้แก่ ผู้แทนกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มสตรี
ผู้ประสบปัญหาทางสังคมด้านต่างๆ สภาเด็กและเยาวชนตำบล

- ผู้แทนภาคประชาชน ผู้แทนสภาองค์กรชุมชน ประชาคมตำบล องค์การ
สาธารณประโยชน์ /องค์กรสวัสดิการชุมชน ภาคเอกชน สมาคม มูลนิธิ ห้างร้าน ต่างๆ

- ผู้นำทางศาสนา ได้แก่ พระ นักบวช ฯลฯ

- ประชาชน/ปราชญ์ในชุมชน

จำนวน ตามความเหมาะสมของตำบล

ที่ปรึกษา หัวหน้าหน่วยงานระดับอำเภอที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของตำบลอื่นๆ ตาม
ความเหมาะสม

บทบาทหน้าที่

- สํารวจข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล
- ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ
- จัดทำแผนปฏิบัติการโครงการ / กิจกรรมต่างๆ
- รายงานผลการปฏิบัติงาน
- ทบทวนบทเรียนถอดบทเรียน/สรุปบทเรียน/ประเมินผลการดำเนินงาน
- บริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาครอบครัวเข้มแข็งซึ่งจัดตั้งในตำบล

ต้นแบบ

- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาสังคมระดับตำบล
- บูรณาการการดำเนินงานพัฒนาในตำบลต้นแบบกับหน่วยงาน/ภาคีเครือข่าย/กลุ่ม

เป้าหมาย

2. การเตรียมพื้นที่

2.1 การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ ในการดำเนินงานตำบลต้นแบบ ปี 2554 มีหลักเกณฑ์ ในการคัดเลือกพื้นที่ดังต่อไปนี้

- 1) สายใยรักแห่งครอบครัวฯ กรณีที่ยังไม่มีพื้นที่สายใยรักให้เปิดเป็นพื้นที่ตำบลต้นแบบใหม่ 1 ตำบล)
- 2) ตำบลที่ดำเนินโครงการศูนย์ 3 วัยสานสายใยรักแห่งครอบครัวฯ ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการดำเนินงานในรูปแบบตำบลต้นแบบ ปี 2553 (กรณีที่ศูนย์ 3 วัยฯ ผ่านกระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบ ปี 2553 แล้ว ให้เปิดพื้นที่ตำบลต้นแบบใหม่ 1 ตำบล ซึ่งไม่ใช่เป็นการจัดตั้งศูนย์ 3 วัย แห่งใหม่)
- 3) ตำบลที่ดำเนินการศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม ปี ๒๕๕๔

2.2 แนวทางการคัดเลือกพื้นที่

การคัดเลือกพื้นที่ ตำบลต้นแบบใหม่ สามารถพิจารณา โดยใช้องค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

- 1) ผู้บริหาร อบต./เทศบาล ให้ความสำคัญกับการจัดการสวัสดิการ
- 2) มีกองทุนสวัสดิการชุมชนแล้วหรืออยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้ง
- 3) มีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) เข้มแข็ง
- 4) ขนาดของพื้นที่ และประชากร เหมาะสมที่จะสามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- 5) เป็นความต้องการของชาวบ้านอย่างแท้จริง

- 7) มีผลงานการพัฒนาเป็นรูปธรรม
- 8) มีทุนทางสังคม และวัฒนธรรม (บ้าน วัด โรงเรียน กลุ่มอาชีพ กองทุนต่าง ๆ)
- 9) มี อพม. ระดับหมู่บ้าน / ตำบล ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ
- 10) ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในวิถีชุมชนที่น่าสนใจ
- 11) ความพร้อมและความเข้มแข็งของชุมชน เช่นประชาชน, ผู้นำให้ความร่วมมือ, มีอาสาสมัครและมีความต้องการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเข้มแข็ง ความเสี่ยงด้านการเมืองท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินการ 5 รู้ ตามรูปแบบสายใยรักแห่งครอบครัว

1. **รู้ชุมชน** การดำเนินงานตำบลต้นแบบ จำเป็นต้องรู้ข้อมูลของชุมชน ข้อมูลทุนทางสังคม แผนชุมชน แผนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นและท้องถิ่น รัฐสถานการณ์ต่างๆ ของชุมชน ทรัพยากรของชุมชน ข้อมูลประชากรกลุ่มเป้าหมาย ภาคีเครือข่ายในชุมชน โดยวิธีการต่าง เช่น การศึกษาจากเอกสารข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ หรือการสัมภาษณ์พูดคุยแกนนำ คนในชุมชนและปราชญ์ชาวบ้าน (ใช้แบบสอบถาม การพูดคุย สนทนากลุ่ม ฯลฯ)รวมทั้งการลงพื้นที่เพื่อศึกษาชุมชน

2. **รู้ปัญหา** ในการดำเนินงานตำบลต้นแบบจำเป็นต้องทราบปัญหาของพื้นที่และประชาชนในชุมชน เพื่อทบทวนปัญหา รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยชุมชน ทำการวิเคราะห์ปัญหา ศึกษาสาเหตุ และแนวทางแก้ไข โดยการนำข้อมูลจาก จปฐ. , กชช. 2 ค และอื่น ๆ เช่นข้อมูลจาก อบท. ข้อมูลจากกองทุนสวัสดิการชุมชน ศูนย์พัฒนาครอบครัว แผน อบท. ข้อมูลแผนชุมชน รวมทั้งการสำรวจข้อมูลตามแบบ บก.01 เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การนำรายละเอียดตัวชี้วัดของข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มาวิเคราะห์เพื่อระบุสภาพปัญหา ร่วมกับการจัดทำเวทีค้นหาศักยภาพ ซึ่งในการจัดเวทีค้นหาศักยภาพสามารถดำเนินการจัดทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ ทั้งในส่วนของกลุ่มเป้าหมาย องค์กรชุมชนในพื้นที่ หรือองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง ด้วยความเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง หลากหลาย รับฟังคนอื่นให้มาก ประนีประนอม ประสานงานความคิด วิธีทำงานร่วมกัน ได้ไม่ยึดมั่น ถ้อยคำความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และปรับปรุงตนเองให้เข้ากับผู้อื่น มีทัศนคติแนวคิดเชิงบวก เป็นต้น ในการจัดเวทีค้นหาศักยภาพและกลั่นกรองปัญหาทำให้ผู้เข้าร่วมเวทีได้รู้จักศักยภาพตนเอง และศักยภาพชุมชน ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ประโยชน์ได้อย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน การกลั่นกรองปัญหาเพื่อค้นหาสภาพปัญหาที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายร่วมกัน สามารถเชื่อมโยงหรือนำศักยภาพชุมชนไปแก้ปัญหาหรือ

พัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย จนนำไปสู่การเกิดโครงการพัฒนาสังคม/ กิจกรรม หรือการจัดสวัสดิการสังคมโดยชุมชนเป็นผู้คิดริเริ่มเอง เช่น การนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ไปถ่ายทอดเพื่อยกระดับการเรียนรู้ หรือพัฒนาสติปัญญาของเด็ก การส่งเสริมให้มีการประสานกองทุนที่เกี่ยวกับสวัสดิการในชุมชน เป็นต้น เพื่อนำมาสู่การกำหนดแผนการดำเนินงานโครงการกิจกรรม

3. ฐิติการ การดำเนินงานตำบลต้นแบบ ต้องมีการจัดหมวดหมู่ของปัญหา เชิงพื้นที่ เชิงประเด็น และเชิงกลุ่มเป้าหมาย โดยการมีส่วนร่วมของ คณะทำงาน พม. ระดับพื้นที่ และมีการแจ้งประสานข้อมูลให้กับประชาชนได้รับทราบข้อมูลเพื่อให้ชุมชนสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผ่านการจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยปฏิบัติการร่วมเชิงบูรณาการในพื้นที่ร่วมกับ อปท. โดยทีม พม. ซึ่งใช้ทุนทางสังคมในพื้นที่/การสนับสนุนจาก ภาคีเครือข่าย และการสนับสนุนของหน่วยงาน พม. ตามตัวอย่างตารางการใช้เมนูกิจกรรมในการแก้ปัญหาที่มีความสอดคล้องกับ 5 แนวทางของรูปแบบสายใยรักแห่งครอบครัว

4. ฐาน คือการรู้กระบวนการดำเนินกิจกรรมที่กำหนด เป็นเมนูในการแก้ไขปัญหาในชุมชน รวมทั้งรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เป็นการทำกิจกรรมร่วมกันด้านการพัฒนาสังคม หรือด้านสวัสดิการสังคมที่สร้างสรรค์ร่วมกันของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย ตาม ๕ แนวทางของรูปแบบสายใยรักแห่งครอบครัว โดยใช้ทรัพยากรต่างๆ จากหน่วยงานภายนอกและภายในชุมชน เช่น อบต. ศพส หรือ หน่วยงานรัฐ/เอกชน อื่นๆ ให้การสนับสนุนงบประมาณ ความรู้ หรือทรัพยากรอื่นๆ แก่ชุมชนโดยผ่านองค์กรชุมชน หรือกลุ่มที่เป็นแกนขับเคลื่อน โดยผ่านกลไกการทำงานของคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมเชิงบูรณาการ

5. ฐิติตตาม ในการดำเนินงานตำบลต้นแบบให้ประสบผลสำเร็จ ต้องมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะทั้ง ก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งมีวิธีการที่แตกต่างกันไปดังนี้

- ก่อนการดำเนินการ จะต้องมีการประเมินโดยสามารถนำข้อมูล จปฐ. และ กชช. 2ค รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่ และการสำรวจข้อมูลตามแบบ บก 01 มาใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงานมีการติดตามโดยส่วนกลาง และคณะทำงานในระดับจังหวัด

- การทบทวนบทเรียนในการดำเนินงาน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในหลายรูปแบบ อาทิ การจัดให้มีเวทีให้กลุ่มเป้าหมาย องค์กรชุมชน และองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง

การพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทบทวนโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไประยะหนึ่ง แล้วว่าประสพผลตามที่มุ่งหวังไว้ หรือมีปัญหาอุปสรรคอะไร และต้องปรับปรุงแก้ไขอะไร แล้วนำผลจากการทบทวนดังกล่าวไปปรับปรุงการดำเนินกิจกรรม/โครงการให้ดีขึ้นต่อไป เพื่อสร้างความเข้มแข็งในกิจกรรมที่จะดำเนินต่อไปข้างหน้า การดำเนินกิจกรรมในขั้นตอนนี้ เป็นการรวบรวมเหตุการณ์และความรู้ในช่วงสั้นๆ ในการดำเนินงาน และเป็นการสะท้อนกลับ ในช่วงเวลาต่างๆ เพื่อสร้างความไว้วางใจ และความตระหนักในการเรียนรู้

- การสรุปบทเรียน/การถอดบทเรียน กล่าวคือกระบวนการที่กลุ่มเป้าหมาย องค์กรชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันทบทวน ตรวจสอบ พฤติกรรมที่คิดปฏิบัติผ่านมา อย่างเป็นระบบ ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการ/กิจกรรมว่าสิ่งที่ได้ดำเนินการได้ผลดีผลเสีย อย่างไร ต่อกลุ่มเป้าหมาย ครอบครัว และชุมชน มีปัจจัยภายใน ภายนอก อะไรบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และสามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติใหม่ที่ ดี และมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม สิ่งสำคัญของการถอดบทเรียนคือ มีการเปลี่ยนแปลงอะไร เกิดขึ้น อะไรสำคัญที่สุด และทำไมจึงสำคัญ ค้นหาว่าอะไรทำได้ดี และมีข้อเสนอในอนาคต อย่างไร เพื่อเป็นการถอดบทเรียนแผนงานโครงการ/กิจกรรมและกระบวนการ อาจตั้งคำถาม ว่า เราได้ทำอะไร เราบรรลุผลที่เราตั้งใจไว้หรือไม่ เราจะดำเนินการโครงการ/กิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป ให้ดีขึ้นอย่างไร ด้วยวิธีใด และต้องบันทึกข้อเสนอที่นำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนถึงสกัดความรู้ ที่ได้จากการทำงานไปพร้อมกันด้วย เพื่อให้ได้ทั้งองค์ความรู้ของชุมชน/กลุ่มเป้าหมาย การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับภาคประชาชน และเจ้าหน้าที่ การประเมินผลเป็นการสรุปผล ทบทวน การดำเนินงานในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ว่าบรรลุวัตถุประสงค์เป็นไปตามที่กำหนดไว้เพียงใด โดยมีข้อมูลทางวิชาการ หลักฐาน บ่งชี้ถึงเหตุผลว่าเหตุใดจึงประสพผลสำเร็จ หรือเหตุใดจึงไม่ ประสพผลสำเร็จ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งเชิงบวกและลบ ส่วนใหญ่การประเมินผลมัก ดำเนินการควบคู่ไปกับการติดตาม จึงเรียกกันว่า การติดตามประเมินผล การประเมินผล สามารถทำได้ 3 วิธี ได้แก่ 1) การประเมินตนเอง 2) การประเมินอย่างมีส่วนร่วมโดย กลุ่มเป้าหมาย และองค์กรเครือข่าย 3) การประเมินโดยองค์กรภายนอก หรือ สถาบันการศึกษา

การดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา

ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา ได้ดำเนินภารกิจในการให้การพัฒนาสังคม และส่งเสริมสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ตามนโยบายตำบลต้นแบบการพัฒนา สังคมและสวัสดิการ โดยบูรณาการงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และบุคลากร

หน่วยงานสังกัดกรมฯ และกระทรวงฯ พม. ในจังหวัด และน้อมนำรูปแบบสายใยรักแห่งครอบครัวฯ ภายใต้โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เป็นกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งใช้ระบบข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และ กชช.๒ค เป็นพื้นฐานข้อมูลเพื่อเป็นการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย และขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่การเป็นสังคมสวัสดิการ (WELFARE SOCIETY) ซึ่งคนไทยทุกคนจะมีสวัสดิการถ้วนหน้าต่อไป (WELFARE FOR ALL)

การขับเคลื่อนตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ในปีงบประมาณ 2554 ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา ได้แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อดำเนินการประเมินพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมและมีความพร้อมในการร่วมดำเนินกิจกรรมตามโครงการตำบลต้นแบบพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยประเมินความพร้อมของพื้นที่ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ เกณฑ์ด้านทุนทางสังคม (ภายใน) เกณฑ์ด้านสถานการณ์/ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งคณะกรรมการได้ออกสำรวจพื้นที่และรวบรวมข้อมูล และดำเนินการประเมินพื้นที่ตำบลเป้าหมายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผลจากการประเมินของคณะกรรมการคัดเลือกพื้นที่พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมตามโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ดังนี้

1. พื้นที่สายใยรัก ได้แก่ ตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา
2. พื้นที่ศูนย์ 3 วัย ได้แก่ เทศบาลตำบลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
3. พื้นที่โครงการศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

จากผลของการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมตามโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา จึงนำไปสู่กระบวนการของการจัดตั้งทีมคณะทำงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมในรูปแบบสายรักแห่งครอบครัวฯ ซึ่งประกอบด้วย ทีม พม. (ทีม A) คณะทำงาน พม.ตำบล (ทีม B) คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ (ทีม C) รวมทั้งได้ดำเนินการขับเคลื่อนตำบลต้นแบบ ได้แก่ การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU.) กับทุกภาคส่วน ทุกภาคีเครือข่ายที่ร่วมดำเนินงานตำบลต้นแบบของจังหวัดพะเยา ซึ่งคณะทำงานขับเคลื่อนก็ได้มีการประชุม และจัดเวทีประชาคม เพื่อทราบศักยภาพและปัญหาของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูล จปฐ./กชช. 2 ค/บก.01 รวมทั้งได้จัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการ และตามแนวทางแผนกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ 3 วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัวฯ ในพระอุปถัมภ์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์

เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ ตาม 5 แนวทางพระราชทาน คือ 1. เลี้ยงลูกด้วยนมแม่สุขอนามัย ในครัวเรือน 2. พัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3. เสริมสร้างครอบครัวอบอุ่น 4. สรรสร้าง การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี 5. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และได้ดำเนินงานทบทวนบทเรียน ถอดบทเรียน และสรุปบทเรียน โดยการดำเนินงานดังกล่าว ได้ดำเนินงานตามปฏิทินแผนปฏิบัติ มาเป็นระยะเวลา 12 เดือน ตามแนวทางของการดำเนินงาน ดังนี้

1. การจัดตั้งทีม

ในการดำเนินงานตามรูปแบบสายใยรักของจังหวัดพะเยา จำเป็นต้องมีการเตรียม ความพร้อมในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดคณะทำงานในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตำบล ต้นแบบ สร้างความรู้ความเข้าใจ และกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางในการดำเนินงาน ร่วมกัน ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยาและคณะทำงานของกระทรวง พม. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จังหวัดพะเยา โดยได้จัดตั้งทีมในการปฏิบัติงานตำบลต้นแบบ ดังนี้

1.1 คณะทำงาน พม. จังหวัด หรือ ทีม A

การจัดตั้งคณะทำงาน พม. จังหวัด หรือทีม A ของจังหวัดพะเยา ประกอบด้วย ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัด พม. จังหวัดพะเยา รวมทั้งบุคคลของหน่วยงานภายนอก ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake holder) ในการพัฒนาสังคมของจังหวัดพะเยา รวมคณะทำงานทั้งสิ้น 20 คน

1.2 คณะทำงาน พม. ตำบล หรือ ทีม B

คณะทำงาน พม. ตำบล (ทีม B) เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน เกี่ยวกับการคัดเลือกพื้นที่ การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดตั้งคณะทำงาน พม. ตำบล หรือ ทีม B ของจังหวัดพะเยา ประกอบด้วย ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัด พม. จังหวัดพะเยาและจังหวัดอื่นแต่งตั้งเป็น คณะทำงานใน 3 พื้นที่ๆละ 10 คน รวมคณะทำงานทั้งสิ้น 30 คน

1.3 คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ (ทีม C)

การจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ (ทีม C) เพื่อสำรวจข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สังคมโครงการ/กิจการต่างๆ ตามรูปแบบสายใยรักแห่งครอบครัว 5 แนวทาง ดังนี้

- 1) พื้นที่สายใยรักตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา 20 คน
- 2) พื้นที่ศูนย์ ๓วัยเทศบาลตำบลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา 20 คน
- 3) พื้นที่โครงการศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วมตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ

จังหวัดพะเยา 49 คน

2. การคัดเลือกพื้นที่

การขับเคลื่อนตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ในปีงบประมาณ 2554 ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา ได้แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อดำเนินการประเมินพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมและมีความพร้อมในการร่วมดำเนินกิจกรรมตามโครงการตำบลต้นแบบพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยประเมินความพร้อมของพื้นที่ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือเกณฑ์ด้านทุนทางสังคม(ภายใน) เกณฑ์ด้านสถานการณ์/ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งคณะกรรมการได้ออกสำรวจพื้นที่และรวบรวมข้อมูล และดำเนินการประเมินพื้นที่ตำบลเป้าหมายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผลจากการประเมินของคณะกรรมการคัดเลือกพื้นที่ พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมตามโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ดังนี้

1. พื้นที่สายใยรัก ได้แก่ ตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา
2. พื้นที่ศูนย์ 3 วัย ได้แก่ เทศบาลตำบลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
3. พื้นที่โครงการศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ

จังหวัดพะเยา

3. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลของการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม ตามโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา จึงนำไปสู่กระบวนการของการจัดตั้งทีมคณะทำงานต่างๆ ในการขับเคลื่อนตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมในรูปแบบสายรักแห่งครอบครัวรวมทั้งได้ดำเนินการขับเคลื่อนตำบลต้นแบบได้แก่ การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU.) กับทุกภาคส่วน ทุกภาคีเครือข่ายที่ร่วมดำเนินงานตำบลต้นแบบของจังหวัดพะเยา ซึ่งคณะทำงานขับเคลื่อนก็ได้มีการประชุม และจัดเวทีประชาคม เพื่อทราบศักยภาพและปัญหาของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินงาน คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ (ทีม C) ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลและ วิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูล จปฐ./กชช 2 ค/บก.01 เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม โครงการ/กิจการต่างๆ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตาราง 2 แสดงสรุปข้อมูลตกเกณฑ์ จปฐ. (3 ตำบลต้นแบบ)

	จุน		แม่สุก		ทต.เชียงคำ	
	ครัวเรือน	คน	ครัวเรือน	คน	ครัวเรือน	คน
หมวด 1 สุขภาพดี	134	137	121	265	-	-
หมวด 2 มีบ้านอาศัย	13	13	6	6	-	-
หมวด 3 ฝึกฝนการศึกษา	8	11	5	7	2	2
หมวด 4 รายได้ก้าวหน้า	167	167	296	314	147	164
หมวด 5 ปลุกฝังค่านิยม ไทย	422	568	94	111	-	-
หมวด 6 ร่วมใจพัฒนา	32	35	31	35	7	10
รวม	776	931	553	738	156	176

ตาราง 3 แสดงสรุปข้อมูลตามแบบ บก.01 (3 ตำบลต้นแบบ)

ลำดับ	กลุ่มเป้าหมาย	ต.จุน	ทต.	
			เชียงคำ	ต.แม่สุก
1	เด็ก อายุ 0-18 ปี และเยาวชน อายุ 19-25 ปี	521	210	314
2	สตรี	202	176	435
3	ผู้สูงอายุ ที่อายุ 60 ปี ขึ้นไป	212	55	78
4	ครอบครัว ได้แก่ หัวหน้าครอบครัว	36	138	272
5	ผู้ด้อยโอกาส	13	2	7
6	คนเร่ร่อน/ไร้ที่พึ่ง	3	1	-
7	ประชาชนทั่วไป	486	232	280
8	คนพิการทุกประเภท	40	7	27
	รวม	1513	821	1413

ตาราง 4 แสดงสรุปข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชน (3 ตำบลต้นแบบ)

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนประชากร	จำนวนสมาชิก	จำนวนเงินกองทุน
ต.แม่สุก	5,616	2,665	790,500
ต.จุน	9,516	1,935	294,800
ทต.เชียงคำ	7,217	394	149,165

4. การประสานพื้นที่

ในการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมอย่างเป็นรูปธรรม คณะทำงานได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกระบวนการประสานงานในพื้นที่ของจังหวัดพะเยา จึงใช้รูปแบบของการประสานพื้นที่ คือ ทีม B เป็นผู้ประสานงาน หรือเป็นผู้รับส่งสารให้กับทีม C และใช้เครือข่ายที่มีอยู่ในพื้นที่ เป็นหน่วยขับเคลื่อนงาน รวมทั้งทีม B ก็จะเป็นผู้ส่งสารหรือ รายงานผลการดำเนินงาน ให้กับทีม A

คณะทำงานทีม A จะกำหนดและวางแนวทางการทำงานร่วมกับ B เป็นประจำทุกเดือน เพื่อชี้แจงบทบาทหน้าที่ในการทำงานตามโครงการตำบลต้นแบบ ร่วมวางแผนในกระบวนการคิดวิธีการแก้ไข และการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการตามแผนที่กำหนด ซึ่งจะทำให้ทีม B มีความเข้าใจ และสามารถแนะนำการทำงานตามกระบวนการ ขอบเขตการดำเนินงานของคณะทำงาน ทีม C และแหล่งงบประมาณที่เหมาะสมกับโครงการที่จะดำเนินการ (หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ)

คณะทำงานทีม C ในชุมชนจะนำข้อมูลที่ได้รับจากแนวทางการทำงานของทีม B ไปประชาสัมพันธ์ให้กับคนในชุมชน รวมทั้งร่วมกันสนับสนุนการดำเนินการ คือ คู่มือ, กระบวนการขับเคลื่อนโครงการ, วัสดุอุปกรณ์, งบประมาณ, บุคลากร, การประมวลผลข้อมูล, ประสานงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การประสานงานระหว่างทีม B มีความรวดเร็ว โดยการประสานผ่านทาง โทรศัพท์/ E-mail เมื่อได้รับการร้องขอจาก ทีม C เมื่อดำเนินงานตามโครงการแล้ว ทีม C จะรายงานผลการปฏิบัติงาน ให้ทีม B โดยการรายงานด้วยวาจา/หนังสือ/ระบบอินเตอร์เน็ต/โทรศัพท์

ในการนิเทศงานติดตามผล ทีม A จะติดตามจากรายงานการดำเนินงาน รวมทั้งการนิเทศงานในพื้นที่เพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน

5. เวทีค้นหาศักยภาพ

ก่อนจะดำเนินการสนับสนุนกิจกรรม/โครงการ การส่งเสริมตาม 5 แนวทางสายใยรักแห่งครอบครัวนั้น พื้นที่ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา ได้ดำเนินการจัดเวทีค้นหาศักยภาพ เพื่อค้นหาทุนทางสังคม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด กลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ด้อยโอกาส ปัญหาและความความต้องการของชุมชน และแผนการดำเนินงานต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา ซึ่งหลังจากการจัดเวทีค้นหาศักยภาพแล้ว ก็จะทำให้ทั้ง 3 พื้นที่ ได้รูปแบบในการจัดสวัสดิการระดับชุมชน ของต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา

6. การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมตาม 5 แนวทางสายใยรักแห่งครอบครัว

จากการจัดตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด ทีม A คณะทำงานระดับตำบลทีม B และคณะทำงานระดับพื้นที่ ทีม C รวมทั้งการจัดเวทีค้นหาศักยภาพของพื้นที่ต่าง ๆ นั้นคณะทำงานได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน กิจกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนตำบลต้นแบบตามรูปแบบสายใยรักแห่งครอบครัว 5 แนวทาง ในพื้นที่ 3 ตำบลต้นแบบสรุปได้ดังนี้

ตาราง 5 แสดงพื้นที่สายใยรักตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

5 เมนูสายใยรัก	กิจกรรม/โครงการ	กลุ่มเป้าหมาย
เมนูที่ 1 เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สุขอนามัยในครัวเรือน	1. ดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์หลังคลอดและเด็ก 0-5 ปี	351
	2. เฝ้าระวังสุขภาพครัวเรือน	4,105
	3. ผู้สูงอายุร่วรงัยอนุยุค	510
	4. การเดินแอโรบิค	510
	5. รณรงค์กำจัดยุงลาย	9,516
	6. กีฬาเยาวชนจุนพรีเมียร์	850
	7. ลดความเสี่ยงด้านสุขภาพด้วยอาหารที่บ้าน	9,516
เมนูที่ 2 พัฒนาอาชีพตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง	1. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	70
	2. หมู่บ้านต้นแบบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	280
	3. ส่งเสริมกลุ่มอาชีพตีมีด	20
	4. ส่งเสริมกลุ่มอาชีพทอผ้า	26
	5. ส่งเสริมสภาพแวดล้อมในครัวเรือนและการปลูกผักสวนครัว (บ้านศรีขาว)	280

ตาราง 5 (ต่อ)

5 เมนูสายใยรัก	กิจกรรม/โครงการ	กลุ่มเป้าหมาย
เมนูที่ 3 เสริมสร้างครอบครัวอบอุ่น	1. พลังธรรมพลังครอบครัวสู่พลังชุมชน	90
	2. สานสายใยครอบครัวไทยสู่ความอบอุ่น	50
	3. ซ่อมแซมบ้านพักผู้สูงอายุ	4
	4. สงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อย	30
	5. สงเคราะห์เด็กยากจน	128
	6. สงเคราะห์ผู้สูงอายุ	30
	7. สงเคราะห์ผู้พิการ	20
	8. สงเคราะห์ผู้ติดเชื้อ	30
	9. สนับสนุนกิจกรรม ศพค.	1
	10. สงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส	85
	11. เบี้ยยังชีพผู้ติดเชื้อ	64
	12. เบี้ยยังชีพคนพิการ	207
เมนูที่ 4 สรรค์สร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี	1. ปรับปรุงภาพแวดล้อมคนพิการ	1
	2. กิจกรรมหน้าบ้านหน้ามอง	
	3. กิจกรรมถนนสีเขียว	280
	4. กิจกรรมปลูกป่าชุมชน	
	5. โครงการหมู่บ้านแยกขยะ	133
เมนูที่ 5 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1. โครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่เด็กและเยาวชน	100
	2. โครงการวัฒนธรรมไทยสานสายใยชุมชน	9,516
	3. โครงการสืบสานวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	9,516
	4. อบรมอาชีพเด็กวัยเรียน	20
	5. พื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็ก	30
	6. โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต	100
	7. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือแก่ประชาชนตำบลจุน	17 หมู่บ้าน

ตาราง 6 แสดงพื้นที่ศูนย์ 3 วิทยาลัยบาลตำบลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

5 เมนูสายใยรัก	กิจกรรม/โครงการ	กลุ่มเป้าหมาย
เมนูที่ 1 เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สุขอนามัยในครัวเรือน	1. กิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายต่อเนื่อง (รางวัลอ่อนยุค)	40
	2. กิจกรรมผู้สูงอายุแจ่มใส สุขภาพกาย-ใจ แข็งแรง	60
	3. การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และสุข ภาวะของแม่่มือใหม่	50
	4. โครงการฝึกอบรมโรคติดต่อที่ส่งผลต่อ สุขภาพของแม่และลูกในครรภ์	30
	5. กิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติธรรมเสริมสร้าง สุขภาพแบบองค์รวม	40
เมนูที่ 2 เสริมสร้างครอบครัว อบอุ่น	1. โครงการรวมพลังอาสาสมัครสาธารณสุข วัด ชุมชน สู่สานฝันผู้พิการ	80
	2. ซ่อมแซมบ้านพักผู้สูงอายุ	3
	3. ปรับปรุงสถานที่จัดกิจกรรมผู้สูงอายุ	1 แห่ง
	4. โครงการส่งเสริมคุณธรรมละจรรย์ธรรม	100
	5. สงเคราะห์ผ้าห่มกันหนาว.	60
	6. สงเคราะห์รายได้น้อยและไร้ที่พึ่ง	30
	7. สงเคราะห์เงินช่วยเหลือเด็ก ในครอบครัว ยากจน	76
	8. สงเคราะห์เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ	30
	9. ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	10 หมู่บ้าน
	10. จัดงานชุมชนสตรีเนื่องในวันสตรีสากล	10 หมู่บ้าน
เมนูที่ 3 พัฒนาอาชีพตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง	1. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพกลุ่มสตรีจัดดอกไม้ ประดิษฐ์	50
	2. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพทำน้ำยา อเนกประสงค์	50
	3. การทำปุ๋ยชีวภาพ	20
	4. โครงการประดิษฐ์ดอกไม้-ของชำร่วยด้วย ดินหอม	20
	5. โครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการผลิตข้าว ซ้อมมือ	30

ตาราง 6 (ต่อ)

5 เมนูสายใยรัก	กิจกรรม/โครงการ	กลุ่มเป้าหมาย
เมนูที่ 4 สรรค์สร้างการ จัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี	1. ปรับปรุงบ้านผู้พิการ.	1
	2. กิจกรรมอบรมเพิ่มศักยภาพการคัดแยก ขยะและการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ	80
	3. กิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์ศูนย์ วัฒนธรรมไทลื้อ หมู่ 3	หมู่ที่ 3
	4. โครงการรณรงค์ลดปริมาณขยะในชุมชน	
	5. กิจกรรมเยาวชนจิตอาสาพัฒนาพื้นที่ สร้างสรรค์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	10 หมู่บ้าน 20
เมนูที่ 5 ส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	1.กิจกรรม ส่งเสริมความรู้เรื่องกองทุน สวัสดิการชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ ดี	100
	2.กิจกรรม กองทุนสวัสดิการชุมชนกับการ พัฒนาที่ยั่งยืน	80
	3. อบรมให้ความรู้ศักยภาพของคณะทำงาน ศพค.	50 85
	4.กิจกรรมสืบสานภูมิปัญญาหล่อเทียนพรรษา	90
	5.กิจกรรมถ่ายทอดภูมิปัญญาการตีกลอง สะบัดชัยและการฟ้อนเจิงสู่เยาวชน	20
	6.โครงการส่งเสริมการทอผ้าที่กระตุก	

ตาราง 7 แสดงพื้นที่โครงการศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วมตำบลแม่สุก
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

5 เมนูสายใยรัก	กิจกรรม/โครงการ	กลุ่มเป้าหมาย
เมนูที่ 1 เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สุขอนามัยในครัวเรือน	1. ดูแลส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพัฒนาการ ช้า (สปสช.)	30
	2. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการพัฒนา ของลูก (อบต./รพสต.)	30
	3. ส่งเสริมการพัฒนากาเด็ก (อบต.)	30
	4. อบรมวัฒนธรรมชุมชนใกล้บ้าน ใกล้ใจ ห่วงใยสุขภาพ (สปสช)	30
	5. ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มผู้ติดเชื้อ (อบต)	30
เมนูที่ 2 เสริมสร้างครอบครัว อบอุ่น	1. ซ่อมบ้านผู้สูงอายุ (คพส. 31)	3
	2. ปรับปรุงสถานที่จัดกิจกรรมสูงอายุ (คพส. 31)	1
	3. สงเคราะห์ผ้าห่ม* (คพส.31)	170
	4. สงเคราะห์รายได้น้อยและไร้ที่พึ่ง (คพส. 31)	30
	5. สงเคราะห์เด็ก (คพส.31)	76
	6. สงเคราะห์ผู้สูงอายุ (คพส.31)	30
	7. สนับสนุน คพค. (พมจ.)	30
	8. การส่งเสริมสถาบันครอบครัวเข้มแข็ง (สสส.)	30
	9. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน (สสส.)	30
	10. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ, คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส (สสส.)	30
	11. ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด (สสส.)	30
	12. คิดดีทำดีเพื่อตนเอง เพื่อครอบครัว เพื่อ ชุมชน (สพม.)	30
	13. แร่นลิ่วยใสห่วงใยสุขภาพ (พะเยาเพื่อการ พัฒนา)	30
	14. ตาดสดใสห่างไกลเอดส์ (พะเยาเพื่อการ พัฒนา)	30
	15. อบรมครอบครัวสุขสันต์รักมันยืนยง (พะเยาเพื่อการพัฒนา)	50

ตาราง 7 (ต่อ)

5 เมนูสายใยรัก	กิจกรรม/โครงการ	กลุ่มเป้าหมาย
	16. รณรงค์ให้ความรู้เรื่องเอดส์เพศ (พะเยา เพื่อการพัฒนา)	30
	17. ศูนย์บริการที่เป็นมิตร (พะเยาเพื่อการพัฒนา)	30
	18. ภาศิเครือข่ายสายใยรักสายใย ครอบครัว (สปสช.)	30
	19. เสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของ ครอบครัว (สปสช.)	10 หมู่
	20. ตายายอ่อนยุคสู่สู่ก้าวไกล (สปสช.)	30
	21. ลดเหล้าในงานศพ (สปสช.)	
	22. เยาวชนคิดดีทำดีป้องกันปัญหาเอดส์และ ยาเสพติด (สปสช.)	30
	23. อบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านยาเสพติด (อบต.)	-
	24. ค่ายพัฒนาเยาวชน (อบต.)	-
	25. สงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส (อบต.)	-
	26. สงเคราะห์เบี้ยยังชีพเอดส์ (อบต.)	30
	27. สงเคราะห์เบี้ยความพิการ (อบต.)	30
	28. สงเคราะห์เบี้ยผู้สูงอายุ (อบต.)	30
	29. ส่งเสริมดูแลผู้ติดเชื้อในชุมชน (อบต.)	
	30. ส่งเสริมดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (สปสช.)	
	31. ส่งเสริมคณะกรรมการเอดส์ตำบล (อบต.)	
เมนูที่ 3 พัฒนาอาชีพตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง	1. ทุนประกอบอาชีพเอดส์ (สสว.10)	-
	2. อบรมอาชีพพระยะสันเพื่อป้องกันการถูก ล่อลวง (ศพส. 31)	30
	3. การส่งเสริมอาชีพ (สสส.)	30
	4. การส่งเสริมอาชีพ การจักสานกลุ่มผู้สูงอายุ (ศพส.31)	20
	5. ส่งเสริมอาชีพกลุ่มผู้พิการ (ศพส.31)	40
	6. การเกษตรเพื่อการผลิต (อบต./กศน.)	50

ตาราง 7 (ต่อ)

5 เมนูสายใยรัก	กิจกรรม/โครงการ	กลุ่มเป้าหมาย
เมนูที่ 4 สรรค์สร้างการ จัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี	1. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม (สสส.)	100
	2. รณรงค์การจัดเก็บขยะ (พะเยาเพื่อการ พัฒนา)	10 หมู่บ้าน
	3. อนุรักษ์และป้องกันการบุกรุกป่าและเพิ่ม พื้นที่ป่าสีเขียว (อบต.)	10 หมู่บ้าน
	4. ปรับปรุงภูมิทัศน์ในตำบล (อบต.)	10 หมู่บ้าน
	5. ส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชนและ โรงเรียน (อบต.)	550
เมนูที่ 5 ส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	1. โครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่เด็ก และเยาวชน (ศพส.๓๑ พะเยา)	300
	2. อบรมระยะสั้นเด็กวัยเรียน (สสว.๑๐)	15
	3. พื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็ก (พมจ)	30
	4. พัฒนาส่งเสริมการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น (สสส.)	30
	5. การจัดทำแผนที่ศูนย์เรียนรู้และเส้นทาง แหล่งเรียนรู้ (สสส.)	10 หมู่
	6. ห้องสมุดมีชีวิต (กศน.)	10 หมู่
	7. อบรมводแผนไทยเพื่อสุขภาพสตรี (สปสช)	30
	8. อบรมหมอพื้นบ้าน (สปสช.)	20
	9. ค่ายคุณธรรมนำชีวิต (อบต.)	30
	10. เรียนรู้ดนตรีดุริยางค์ (อบต.)	30
	11. พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการกองทุน สวัสดิการชุมชน (อบต.)	30
	12. พัฒนาทักษะแกนนำสุขภาพจิต (อบต.)	30

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัฐกร กลิ่นอุบล (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบาย
การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบาย
การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาค

กลาง ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดอุทัยธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร อบต. จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ใน อบต. 104 คน และประชาชนในเขต อบต. 396 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อถือได้ และแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปสู่การปฏิบัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของนโยบาย ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรต่าง ๆ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง และปัจจัยด้านคุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบ

อิทธิชัย สีดำ 2553 ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ 2) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ 3) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ (ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี) และ 4) เพื่อหาข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการนำนโยบายการแก้ไขความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครอง จำนวน 373 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม จากการศึกษาวิจัย พบว่า 1) ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับสูงสุดไปน้อยสุดจะได้ ดังนี้ ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านลักษณะของนโยบาย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ที่นำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติด้านภาวะผู้นำ ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของพื้นที่ ด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติและด้านความเพียงพอของทรัพยากร 2) ระดับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครองในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำ

นโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับสูงสุดไปน้อยสุดจะได้ ดังนี้ ด้านเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชน 3) ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติทุกด้าน ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกด้าน

สุกรี แก้วมณี (2553) ได้ทำการศึกษารูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมเพื่อนำเสนอรูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) พบว่า รูปแบบที่เหมาะสมของการจัดสวัสดิการโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย มีสาระสำคัญ 4 มิติ เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ 1) การจัดสวัสดิการสังคมแบบพหุลักษณะ คือ การจัดสวัสดิการหลากหลายจากหลายแหล่งกระจายการตัดสินใจโดยคำนึงถึงความจำเป็น ความต้องการและบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย 2) การจัดสวัสดิการสังคมโดยเน้นการใช้ทุนทางสังคม ภูมิปัญญาและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเนื่องจากสอดคล้องกับวิถีชีวิตและสังคมของพื้นที่มากที่สุด 3) การดำเนินการในรูปกลุ่มสวัสดิการที่มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นการพัฒนาและพึ่งพาตนเอง ให้เป็นกลไกที่สามารถขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการได้อย่างยั่งยืน และ 4) การจัดสวัสดิการเพื่อการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ เน้นการสร้างอาชีพและรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตขั้นต้น ทั้งนี้ การจัดสวัสดิการทุกรูปแบบดังกล่าว ดำเนินการได้ในลักษณะของการส่งเสริม การพัฒนา การคุ้มครอง การป้องกัน การแก้ไข และบำบัดฟื้นฟู และการสงเคราะห์หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง ตามสภาพการณ์ของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

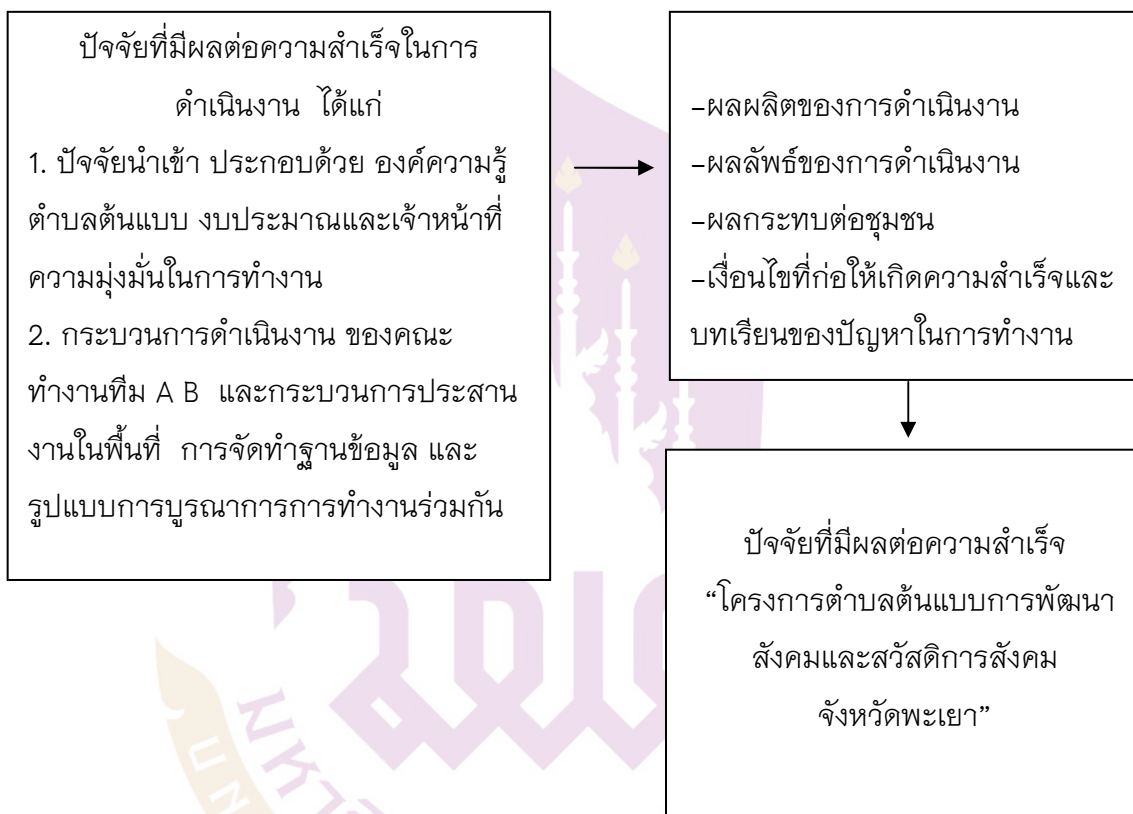
สำนักงานส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ 4 จังหวัดนครปฐม : (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ที่สอดคล้องกับความต้องการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิ การสังคม ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มาจากการใช้ประโยชน์ข้อมูล จปฐ. กชช. 2 คอปท. 1 และรายงานสรุปผลการจัดเวทีประชาคมเพื่อค้นหาศักยภาพและปัญหาในชุมชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ตามเมนูสายใยรัก 5 ด้านตามรูปแบบการดำเนินงานตามโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ได้แก่ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และสุขอนามัยในครัวเรือน พัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวอบอุ่น สรรสร้าง การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูล

ที่สะท้อนมาจากผู้แทนจากทุกหมู่บ้านในตำบล และมีการจำแนกปัญหาที่มีความครอบคลุมตามรูปแบบการดำเนินงานโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ผู้ที่ใช้ข้อมูลดังกล่าว ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานตำบลต้นแบบระดับจังหวัด (ทีม A) คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับตำบล (ทีม B) และคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ (ทีม C) ซึ่งชาวบ้านมีความเห็นที่ตรงกับข้อมูลรายงานดังกล่าว

สำนักงานส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ 2 กรุงเทพฯ : (2554) ได้ศึกษาโครงการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการพัฒนาสังคมของประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของการพัฒนาสังคมและสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนตำบล และเทศบาล เพื่อศึกษากระบวนการวิธีการและการใช้เครื่องมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาสังคมและสวัสดิการเพื่อศึกษา วางแผนงานโครงการ และการดำเนินโครงการ เพื่อศึกษาแนวทางวิธีการขยายผลจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมพัฒนาเครือข่ายในระดับพื้นที่ เพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ขอบเขตพื้นที่ ดำเนินการในพื้นที่ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการปีงบประมาณ 2554 จำนวน 3 ตำบล คือ ตำบลหลัก – ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ตำบลรอง 1 – ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ตำบลรอง 2-ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก **ผลการดำเนินงาน** ได้รูปแบบกิจกรรมตามความต้องการและเหมาะสมกับพื้นที่ โดยในทุกกิจกรรมได้รับความต้องการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินกิจกรรม ปัจจัยแห่งความสำเร็จประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้อง คือ 1) ชุมชน สามารถมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนก่อเกิดสังคมของการช่วยเหลือเกื้อกูล การให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาภายในชุมชนอย่างแท้จริง ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน 2) ผู้นำชุมชน ที่ได้ให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาของชุมชนมีความเป็นผู้นำพร้อมที่จะเปิดรับสิ่งใหม่พร้อมพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน มีจิตอาสา 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสนใจในงานด้านพัฒนาสังคมให้การสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการทำงานมีบทบาทสำคัญในชุมชนและเป็นที่ชื่นชมภายในชุมชนให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาของชุมชน 4) หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานปม. ให้การสนับสนุนงบประมาณพร้อมให้การช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เช่น การสนับสนุนด้านข้อมูล สถานที่ ต้องการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน

กรอบแนวคิด

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ในครั้งนี้ ได้ประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพ 5 แสดงกรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา รวมทั้งสิ้น 66 คน ซึ่งประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1. คณะทำงานทีม A B ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา รวม 6 คน
2. คณะทำงานทีม C ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการจำนวน 3 ตำบลต้นแบบ ประกอบด้วย พื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน พื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ และพื้นที่องค์การบริหารงานส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รวม 60 คน

ขนาดและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา รวมทั้งสิ้น 66 คน ซึ่งประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1. คณะทำงานทีม A B ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา รวม 6 คน ดังมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ตาราง 8 แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่าง คณะทำงานทีม A B รวม 6 คน

ทีม A B	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จ.พะเยา	1.นายชาลี สมมาตร	-ผู้อำนวยการศูนย์ฯ
	2.นายเศรษฐ์ บุญงาม	-หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคม และสวัสดิการ
	3.นางรุ่งทิพย์ ช้ายอุดมศิลป์	-หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป -เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาสังคม ,
	4.นางสาวนงคราญ เชื้อนแก้ว	ผู้ประสานงานคณะทำงาน ตำบลแม่สุก
	5.นายเฉลิมพงษ์ น้อยบางยาง	-เจ้าหน้าที่งานแผนงานและ นโยบาย , ผู้ประสาน งาน คณะทำงานตำบลจุน
	6. นางสาววรัญญา บุตรบุญชู	-เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาสังคม , ผู้ประสาน งานคณะทำงาน เทศบาลตำบลเชียงคำ

2. คณะทำงานทีม C ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ
จำนวน 3 ตำบลต้นแบบ รวม 60 คน ประกอบด้วย

- (1) พื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา จำนวน 19 คน
- (2) พื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 21 คน
- (3) พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกอำเภอแม่จังหวัดพะเยา จำนวน 20 คน

ตาราง 9 แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่าง คณะทำงานทีม C ประกอบด้วย คณะทำงาน
ขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ ตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา
รวม 19 คน

ทีม C ตำบลจุน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
คณะทำงานขับเคลื่อนการ	1.นางสุภาภรณ์ จันทร์มา	ประธานคณะทำงาน
พัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ	2.นายทองอินทร์ ทองเอก	รองประธานคณะทำงาน
ตำบลจุน จำนวน 20 คน	3.นายเต๋า พุททวงศ์	รองประธานคณะทำงาน
	4.นางสดใส พริบไหว	คณะทำงาน
	5.นายสุนทร ศรีชนะ	คณะทำงาน
	6.นางสุภา พักแก้ว	คณะทำงาน
	7.นายพีต ดวงบุผา	คณะทำงาน
	8.นายยม อุปมา	คณะทำงาน
	9.นายวีรพงศ์ ใจกว้าง	คณะทำงาน
	10.นายสมศักดิ์ ไชยสถาน	คณะทำงาน
	11.นายชัชชัย เจริญเฉลิม	คณะทำงาน
	12.นายบุญมี ไชยมงคล	คณะทำงาน
	13.นายสมพงษ์ ทะห้ำ	คณะทำงาน
	14.นางกุหลาบ ศรีวิชัย	คณะทำงาน
	15.นางสายสุนีย์ เอี่ยมอำไพ	คณะทำงาน
	16.นายหมื่น พลศิริ	คณะทำงาน
	17.นายเมืองใจฉลาด	คณะทำงาน
	18.นายอรัญชัย กิตติพรคุณ	คณะทำงาน
	19.สิบเอกณัฐพล สมวงษา	คณะทำงาน

ตาราง 10 แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่าง คณะทำงานทีม C ประกอบด้วย คณะทำงาน
 ชั้นเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการพื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ
 จังหวัดพะเยา รวม 21 คน

ทีม C เทศบาลเชียงคำ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
คณะทำงานชั้นเคลื่อน	1.พ.อ.อ.สุเทพ พิพงษ์	ประธานคณะทำงาน
การพัฒนาตำบลเชิง	2.ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน	รองประธาน
บูรณาการเทศบาลเชียง	3.ประธาน อสม.ทุกหมู่บ้าน	คณะทำงาน
คำ จำนวน 20 คน	4.ประธานผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน	คณะทำงาน
	5.ประธานกลุ่มพัฒนาสตรีทุกหมู่บ้าน	คณะทำงาน
	6.ประธานกลุ่มกะละแมโบราณ ม.๕	คณะทำงาน
	7.ประธานกลุ่มทอผ้า ม.๑	คณะทำงาน
	8.ประธานกลุ่มทอผ้า ม.๓	คณะทำงาน
	9.ประธานกลุ่มสวัสดิการชุมชน	คณะทำงาน
	10.ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อลูกน้อย	คณะทำงาน
	11.นางวรรณญาศิริ วงศ์ใหญ่	คณะทำงาน
	12.นายสิทธิชัย สันติโชคสกุล	คณะทำงาน
	13.นายวรวิทย์ ปันสุวรรณ	คณะทำงาน
	14.นางธนภรณ์ ดวงสิงห์คำ	คณะทำงาน
	15.ส.อ.กิตติศักดิ์ โอภาสนิธิวัฒน์	คณะทำงาน
	16.ประธานสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล	คณะทำงาน
	ตำบลเชียงคำ	คณะทำงาน
	17.นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลเชียงคำ	คณะทำงาน
	18.นางประคอง โกศัย	เหรียญกติก
	19.นางบัวตอง วงศ์ใหญ่	ผู้ช่วยเหรียญกติก
	20.หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	เลขานุการ
	21.เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบล	ผู้ช่วยเลขานุการ
	เชียงคำ	

ตาราง 11 แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่าง คณะทำงานทีม C ประกอบด้วย คณะทำงาน
 ขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการพื้นที่องค์การบริหารงานส่วนตำบล
 แม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จังหวัดพะเยา รวม 20 คน

ทีม C เทศบาลเชียงคำ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
คณะทำงานขับเคลื่อนการ	1.นายนิโรธ โลหะชีพ	ประธานคณะทำงาน
พัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ	2.นายอดุลย์ พิณจสุวรรณ	รองประธานคณะทำงาน
องค์การบริหารงานส่วน	3.นายกัวน คำปัน	รองประธานคณะทำงาน
ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ	4.นายสมยศ น้อมแนบ	เลขานุการ
จังหวัดพะเยา จำนวน 20	5.นายบัญญัติ อุทธโยธา	ผู้ช่วยเลขานุการ
คน	6.นางดุจดาว แก้วมี	เหรัญญิก
	7.นางจินดา แก้วตา	ผู้ช่วยเหรัญญิก
	8.นายจันทอง อุตตมาลัง	คณะทำงาน
	9.นายสายเดี่ยว สิงห์ทอง	คณะทำงาน
	10.นายศักดิ์ แสนมา	คณะทำงาน
	11.นายสิงห์คำ จันทร์ปา	คณะทำงาน
	12.นายเมืองมล ปัฐวี	คณะทำงาน
	13.นายชุมพล ใจธิ	คณะทำงาน
	14.นายศาสนพงศ์ คนงาน	คณะทำงาน
	15.นายอุดม อุทธโยธา	คณะทำงาน
	16.นายชลัม ปัฐวี	คณะทำงาน
	17.นายจักร เขื่อนแก้ว	คณะทำงาน
	18.นางรัตนาภรณ์ อินต๊ะมูล	คณะทำงาน
	19.นางสายพิน จ๊ะมั่ง	คณะทำงาน
	20.นางวริษา สุวรรณรัตน์	คณะทำงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ จะใช้แบบสอบถามแยกตามประเภทกลุ่มประชากรต่าง ๆ รวม 2 แบบ คือ

แบบสัมภาษณ์ทีม A B ในประเด็นที่จะศึกษา ได้แก่ ปัจจัยที่ผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นภาพรวมของกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การจัดตั้งทีม A และ B การคัดเลือกพื้นที่ การจัดเตรียมและวิเคราะห์ข้อมูล การทำงานของคณะทำงานทีม A B การบริหารจัดการ การดำเนินการในพื้นที่ การเรียนรู้ของการทำงานตำบลต้นแบบ โดยมีรายละเอียดของข้อคำถาม ดังนี้

1. ในการจัดตั้งทีม A และ B ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน ทีม A และ B อย่างไรบ้าง
2. ท่านเห็นว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกพื้นที่ มีความเหมาะสมหรือไม่
3. ข้อมูล จปฐ , กชช. 2 ค , บก.01 ที่จัดเก็บเพื่อนำมาใช้ในโครงการตำบลต้นแบบ ท่านมีความคิดเห็นในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ในการทำงานของคณะทำงานทีม A B ได้แก่ ความพร้อมในการทำงาน การประสานงาน การรายงานผล การนิเทศงาน
5. การบริหารจัดการโครงการฯ ได้แก่ งบประมาณและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ อย่างไร
6. การดำเนินการในพื้นที่ อาทิเช่น การชี้แจงของทีม B แก่ทีม C มีความชัดเจนหรือไม่ และการจัดทำแผนกับพื้นที่ ในด้านการค้นหาศักยภาพจากเวที ทีม C ได้อะไรบ้าง
7. ในการทำงานตำบลต้นแบบที่ผ่านมา ท่านได้เรียนรู้อะไรบ้าง

แบบสัมภาษณ์ทีม C ในประเด็นที่จะศึกษา ได้แก่ ปัจจัยที่ผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา โดยมีรายละเอียดของข้อคำถาม ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้าไปในโครงการตำบลต้นแบบฯ ที่สำคัญมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่างเช่น
  - องค์ความรู้ในการดำเนินงานตำบลต้นแบบ
  - งบประมาณ และบุคลากรของหน่วยงาน
  - ความมุ่งมั่นในการทำงานของทีม C
 (โดยยกตัวอย่างกรณีศึกษาของโครงการที่เป็น Best practice)
2. กระบวนการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบฯ ที่สำคัญมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่างเช่น

- การประสานงานในพื้นที่
  - การจัดทำฐานข้อมูล
  - รูปแบบการบูรณาการทำงานร่วมกัน
3. ผลผลิตของการดำเนินงานตำบลต้นแบบ ที่สำคัญมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง เช่น
- รูปธรรมของการทำงาน
4. ผลลัพธ์ของการดำเนินงานตำบลต้นแบบ ที่สำคัญมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง เช่น
- ประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อชุมชน/ตำบล
5. ผลกระทบต่อชุมชน/ตำบล เช่น การขยายผลต่อยอดกิจกรรมในตำบล ที่ท่านคิดว่าสามารถต่อยอดจากโครงการได้ อะไรบ้าง
6. เงื่อนไขในการทำงานตำบลต้นแบบที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ ท่านคิดว่ามีอะไรบ้าง
7. บทเรียนหรือปัญหาในการทำงานตำบลต้นแบบ ท่านคิดว่ามีอะไรบ้าง
- จากนั้น ผู้วิจัย นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ได้แก่
1. ชื่อนางราณี วงศ์ประจวบลาภ ตำแหน่ง พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา หน้าที่ หัวหน้าพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา
  2. ชื่อนายธนู ธิแก้ว ตำแหน่ง นักพัฒนาสังคมชำนาญการ หน้าที่ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา
  3. ชื่อ ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ ตำแหน่ง อาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะศิลปศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต
- จากนั้น ผู้ศึกษาทำการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการในครั้งนี้ต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แล้วผู้ศึกษาพร้อมด้วยผู้ช่วย โดยการประสานงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา ผู้ดูแลโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา ในเขตพื้นที่เป้าหมายทั้ง 3 พื้นที่ เพื่อนัดหมายกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดเก็บข้อมูลที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และเพื่อทำการสัมภาษณ์กับคณะทำงานทีม A B และคณะทำงานทีม C โดยวิธีประชุมแบบ Focus Group สอบถามประเด็นที่ศึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากแนวคำถาม ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการด้วยการสนทนาซักถามเรื่องทั่วไปในการประชุม Focus Group แล้วจึงนำไปสู่ประเด็นคำถามที่สร้างไว้โดยสะท้อนความรู้สึกรบอกร่องเล่าตำบลต้นแบบที่เป็นความภาคภูมิใจ สะท้อนผลการถอดบทเรียนตำบลต้นแบบวิธีปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ที่ดีของตำบลต้นแบบ แล้วนำมาเรียบเรียงวิเคราะห์ โดยการอธิบายเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคม และ สวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ซึ่งประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา รวมทั้งสิ้น 66 คน ซึ่งประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 คณะทำงานทีม A B ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา รวม 6 คน

กลุ่มที่ 2 คณะทำงานทีม C ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ จำนวน 3 ตำบลต้นแบบ ประกอบด้วย พื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน พื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ และพื้นที่องค์การบริหารงานส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รวม 60 คน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา และ นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มที่ 1 คณะทำงานทีม A B ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา รวม 6 คน

ตาราง 12 แสดงผลกระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบ คณะทำงานทีม A B

กระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบ	สิ่งที่พบจากการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
1. การจัดตั้งทีม A และ B คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานทีม A และ B ประกอบด้วย หน่วยงานภายนอกเป็นที่ปรึกษา และคณะอำนวยการ, คณะทำงาน คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ จาก 4 หน่วยงานของกระทรวง พม.	1.1 ความเหมาะสมของการจัดตั้งทีม พบว่า ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากยังไม่สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มที่ ยังมีข้อจำกัดของคณะทำงาน คือ ติดภารกิจงานประจำในหน้าที่

ตาราง 12 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงานตำบล ต้นแบบ	สิ่งที่พบจากการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
การจัดตั้งทีม A และ B (ต่อ)	<p>1.2 บทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน พบว่า</p> <p>(1) บทบาทการทำงานของเลขาคณะทำงาน A (พมจ.) ยังไม่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารไม่เต็มที่ เช่น ไม่มีหนังสือสั่งการจากสำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมฯ หรือ จาก กรมพัฒนาสังคมฯ มาโดยตรง ต้องอาศัยการประสานงานจาก ศพส.31 - เลขาคณะทำงาน มีหลายบทบาท เช่น บางครั้งเป็นทั้งประธาน บางครั้งเป็นเลขาคณะทำงาน <p>(2) การปฏิบัติหน้าที่ของทีม B และคำสั่งจังหวัดไม่สอดคล้องกัน เนื่องจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่โยกย้าย - เจ้าหน้าที่ทีม B ของ พมจ. ไม่สามารถเข้าร่วมปฏิบัติงานได้ จึงต้องปรับทีม B ของ ศพส.31 เข้าไปขับเคลื่อนโครงการ <p>(3) ไม่มีการทบทวนการทำงานของทีม B ก่อนเข้าร่วมประชุมทีม A</p> <p>1.3 ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน</p> <p>(1) คณะทำงานยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่อย่างถ่องแท้ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่มีพื้นฐานของตำแหน่งการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน</p> <p>(2) คู่มือในการปฏิบัติงาน ใช้เครื่องมือและข้อมูลมากยากในการทำความเข้าใจ</p> <p>(3) โครงการตำบลต้นแบบเป็นนโยบายใหม่ ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาคู่มือให้มาก</p> <p>(4) มีกรอบการทำงาน และตัวชี้วัดการทำงานที่มาจากส่วนกลาง</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบ	สิ่งที่พบจากการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
	(5) คณะทำงาน ศพส. 31 อาศัยประสบการณ์ในการทำงานเดิม ซึ่งเคยทำอยู่แล้ว เช่น ศูนย์ CC จึงมีความคล่องตัวในการทำงานที่ชัดเจนกว่าหน่วยงานอื่น
2. การคัดเลือกพื้นที่	<p>ความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกพื้นที่</p> <p>(1) ส่วนกลางกำหนดเกณฑ์คัดเลือกจากพื้นที่ที่มีการทำงานสายใยรัก, ศพค. จึงมีข้อจำกัดในบางพื้นที่</p> <p>(2) การคัดเลือกพื้นที่ของจังหวัด ได้พิจารณาจากการประชุมร่วมกันของคณะทำงานเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ จึงมีความเห็นว่า “เหมาะสมดี”</p>
3. การจัดเตรียมและวิเคราะห์ข้อมูล	<p>ข้อมูล จปฐ , กชช. 2 ค , บก.01</p> <p>(1) จปฐ. เป็นข้อมูลเก่า ไม่เป็นปัจจุบัน บก.01 ได้ข้อมูลล่าช้า เพราะ การได้มาของข้อมูลต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน เนื่องจาก ไม่มีงบประมาณในการสำรวจและจัดเก็บข้อมูล</p> <p>(2) ข้อมูลที่ได้มา ยังไม่ตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากการสำรวจที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่</p> <p>(3) ข้อมูลของพื้นที่ แม่สุก และเชียงคำ จัดเก็บเรียบร้อยแล้ว ยังขาดของพื้นที่จุนเนื่องจาก ความคลาดเคลื่อนเข้าใจในครั้งแรกว่าต้องสำรวจข้อมูลทุกครัวเรือน ข้อมูลได้มาเฉพาะผู้ด้อยโอกาส แต่ก็แก้ไขให้กลับไปเก็บเพิ่ม</p> <p>(4) ข้อมูลยังไม่สามารถนำไปใช้ได้ คือ ทีม c ยังไม่ได้นำข้อมูลมาต่อยอด กิจกรรมที่ทำไปแล้ว จึงยังไม่ตอบโจทย์ของข้อมูลที่วิเคราะห์มาได้</p> <p>(5) บางพื้นที่ใช้ข้อมูลจากแหล่งอื่น เช่น รพสต.</p> <p>(6) การเสนอกิจกรรม/โครงการ ไม่สอดคล้องกับข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเพราะบางครั้งไม่ได้ยึดข้อมูลที่สำรวจมา</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบ	สิ่งที่พบจากการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
4. การทำงานของคณะทำงาน	<p data-bbox="735 412 995 441">4.1 การประสานงาน</p> <p data-bbox="735 468 1410 674">(1) คณะทำงานของ พม.จังหวัด/พม.ตำบล ยังขาดความพร้อมในการทำงาน การประสานงานในพื้นที่ต่างคนต่างทำ และต่างก็ใช้เครือข่ายของตนเอง จึงทำให้ขาดการบูรณาการร่วมกัน</p> <p data-bbox="735 696 1410 846">(2) กิจกรรมและโครงการต่างๆ ของหน่วยงานทั้ง 3 หน่วยงาน ยังไม่เข้าถึงตำบลต้นแบบ เนื่องจากขาดการประสานงานร่วมกัน</p> <p data-bbox="735 869 943 898">4.2 การรายงาน</p> <p data-bbox="735 925 1410 1075">(1) การรายงานผลการปฏิบัติงาน ยังขาดแนวทางที่ชัดเจนในการรายงาน จึงทำให้ทีม A ไม่ทราบการทำงานของทีม B จึงทำให้ยังไม่ได้รายงานให้จังหวัดทราบ</p> <p data-bbox="735 1097 1410 1247">(2) ข้อมูลต่างๆ ในพื้นที่มีอยู่แล้วแต่ยังไม่ได้นำมา เสนอ/หารือ/แลกเปลี่ยน ร่วมกันระหว่างทีม B ทำให้เกิด (จุดอ่อน) ช่องว่างระหว่างการทำงานร่วมกัน</p> <p data-bbox="735 1270 1066 1299">4.3 การติดตาม/นิเทศงาน</p> <p data-bbox="735 1326 1410 1480">(1) การนิเทศงานของทีม A และ B ยังไม่ได้นิเทศงานร่วมกัน แต่ในการทำงานของ ศพส. จะใช้การรายงานจากพื้นที่ เป็นการติดตามผล</p>
5. การบริหารจัดการ	<p data-bbox="735 1503 1161 1532">5.1 งบประมาณในการดำเนินงาน</p> <p data-bbox="735 1559 1410 1765">(1) งบประมาณ บางพื้นที่ยังไม่เหมาะสม เช่น พื้นที่จุน ไม่มีงบประมาณของตำบลต้นแบบ จึงต้องใช้การปรับแผนของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงไปทำกิจกรรม ทำให้ตัวชี้วัดของเจ้าหน้าที่ไม่ชัดเจน</p> <p data-bbox="735 1787 1410 1937">(2) พมจ. และหน่วยงานอื่น ไม่มีงบประมาณในการทำงานตำบลต้นแบบ จึงต้องใช้งบปกติของโครงการต่างๆ มาทำงานกัน</p> <p data-bbox="735 1960 1262 1989">(3) ขาดงบประมาณในการบูรณาการร่วมกัน</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบ	สิ่งที่พบจากการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
	<p>5.2 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน</p> <p>(1) เนื่องจากไม่ได้มาบูรณาการตั้งแต่ต้น ทำให้ต่างทำงานตามปฏิทินของแต่ละหน่วยงาน</p> <p>(2) ระยะเวลาตามแผนอาจจะปรับไปตามระยะเวลาของการทำงาน เพราะบางครั้งไม่สามารถปฏิบัติตามระยะเวลาของแผนกำหนด</p> <p>5.3 การชี้แจงทำความเข้าใจของทีม B แก่ทีม C</p> <p>(1) ทีม B เคยชี้แจงครั้งหนึ่งแล้ว มีการชี้แจงด้วยเอกสาร คู่มือ การนำเสนอ power point ซึ่งไม่เพียงพอ</p> <p>(2) ทีม B มี 2 บทบาท คือ ร่วมคิด ร่วมทำ และ หนุนเสริม เนื่องจากการทำงานของ 5 เมนู(แนวคิด) ทีม C หรือพื้นที่ทำอยู่แล้ว</p>
<p>6. การดำเนินการในพื้นที่</p>	<p>การจัดทำแผนกับพื้นที่</p> <p>ในด้านการค้นหาศักยภาพจากเวที ทีม C ได้อะไรบ้าง</p> <p>(1) กิจกรรม/โครงการ มาจากทีม C ซึ่งการปฏิบัติงานที่ผ่านมาแล้วซ้ำ เนื่องจากทีม C ยังไม่เข้าใจการเขียนโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ</p> <p>(2) ขบวนการคิดโครงการของทีม C และชุมชนยังไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เช่น คิดโครงการเติมๆ ได้แก่ อบรมทำไม้กวาด แชมพู แต่ไม่มีตลาดรองรับ จึงทำให้โครงการมีลักษณะทำเพื่อให้แล้วเสร็จหรือผ่านไปไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้</p> <p>(3) หากมี อปท. เป็นหัวหน้าคณะทำงานจะทำให้เกิดแผนการเพิ่มงบประมาณของอปท. แต่ต้องระมัดระวังปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบ	สิ่งที่พบจากการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
7. บทเรียนการทำงานตำบลต้นแบบ	<p>(1) เกิดการเปลี่ยนแปลงของการทำงานพัฒนาสังคมในทีมของ พม. คือ มีการเรียนรู้กระบวนการทำงานเป็นทีมมากขึ้น เห็นภาพของการบูรณาการทำงาน</p> <p>(2) เกิดวัฒนธรรมการทำงานแบบพี่สอนน้อง ซึ่งเป็นวัฒนธรรมในอดีต ใช้ประสบการณ์ การทำงานของคนรุ่นเก่ามาถ่ายทอดให้กับรุ่นใหม่ ๆ</p> <p>(3) เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในการทำงาน และฝึกฝนเพิ่มเติมความรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>(4) การทำงานเป็นทีม ต้องทำด้วยความจริงจังจึงจะทำให้งานราบรื่นและสำเร็จ</p>
8. ทิศทางการทำงานตำบลต้นแบบในปีต่อไป	<p>(1) การทำงานตำบลต้นแบบในปีงบประมาณ 2554 ที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ ความภาคภูมิใจ และปัญหาอุปสรรคในการทำงาน</p> <p>(2) ศพส.31 จ.พะเยา และคณะทำงานทีม A B และ C ควรจะนำสิ่งที่ได้จากการสรุปบทเรียน ไปปรับปรุงการทำงานในปีต่อไป</p> <p>(3) รูปแบบในการหนุนเสริมจะมีการบูรณาการของหน่วยงานกระทรวงพัฒนาสังคมฯ ในจังหวัดพะเยา ได้แก่ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ , ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 , บ้านพักเด็กและครอบครัว ควรจะดำเนินงานควบคู่ไปกับองค์กรชุมชนจังหวัดพะเยา ที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ในรูปแบบของการบูรณาการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม</p> <p>(4) เน้นการทำงานลงพื้นที่ (Area based) เชิงบูรณาการเพื่อนำไปสู่ตำบลต้นแบบการจัดสวัสดิการสังคมเชิงบูรณาการของคณะทำงานทีม พม.</p>

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มที่ 2 คณะทำงานทีม C ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ จำนวน 3 ตำบลต้นแบบ รวม 60 คน ประกอบด้วย

พื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา จำนวน 19 คน

พื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 21 คน

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 20 คน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทีม C เพื่อให้เกิดรูปธรรมในการศึกษา จึงได้นำโครงการ/กิจกรรมหนุนเสริมในตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา ที่ได้รับการคัดเลือกเป็น Best Practice มาเป็นตัวอย่างในประเด็นที่จะศึกษา ได้แก่ ปัจจัยที่ผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบต่อชุมชน และเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความสำเร็จและบทเรียนของปัญหาในการทำงาน รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยได้นำบทสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา และ นำเสนอผลการศึกษาในรูปตารางประกอบความเรียง ในประเด็นที่ศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม C พื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา จำนวน 20 คน

กรณีศึกษา โครงการปลูกผักปลอดสารเคมี/ ปุ๋ยอินทรีย์

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม C

ประเด็นที่ศึกษา	กรณีศึกษา โครงการปลูกผักปลอดสารเคมี/ ปุ๋ยอินทรีย์
1) ปัจจัยนำเข้าในโครงการตำบลต้นแบบ	(1) องค์ความรู้ที่ใช้ในการทำงานตำบลต้นแบบ ประกอบด้วย - เริ่มตั้งแต่การเตรียมคนและพื้นที่ ได้แก่ ทีม B ประสานงานพื้นที่
- องค์ความรู้เรื่องตำบลต้นแบบ	เพื่อจัดตั้งคณะทำงานทีม C คัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย - องค์ความรู้ในการปลูกผักปลอดสารเคมีและในการปลูกข้าว
- งบประมาณ และบุคลากรของเจ้าหน้าที่	อินทรีย์(ข้าวกลั่น) และทำปุ๋ยอินทรีย์ ชีวภาพ
- ความมุ่งมั่นในการทำงานของทีม C	(2) งบประมาณได้รับจาก ศพส.31 / เทศบาล และภาคีเครือข่าย (3) บุคลากรในการดำเนินงานจาก ศพส.31 เทศบาล และภาคีเครือข่าย

ตาราง 13 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	กรณีศึกษา โครงการปลูกผักปลอดสารเคมี/ ปุ๋ยอินทรีย์
2) กระบวนการดำเนินงาน ตำบลต้นแบบ - การประสานงานในพื้นที่ - การจัดทำฐานข้อมูล - รูปแบบการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน	(1) การประสานงานในพื้นที่ - การประสานงานในพื้นที่เป้าหมาย - การประสานหาตลาดรองรับในการปลูกผัก (2) การจัดทำฐานข้อมูล - ส่งเสริมการจัดทำงานข้อมูลและติดตามผลดำเนินงาน สรุป ประเมินผล (3) รูปแบบการบูรณาการการทำงานร่วมกัน - นำความรู้ในด้านต่างๆมาบูรณาการเพื่อดำเนินงาน(จัดตั้งกลุ่ม) - บูรณาการงบประมาณในรูปกิจกรรมกลุ่ม เช่น ปลูกผักปลอด สารพิษ และส่งเสริมการตลาด
3) ผลผลิตของ การ ดำเนินงานตำบลต้นแบบ - วัชระกรมของการทำงาน	- เกิดกลุ่มอาชีพจากการส่งเสริมอาชีพตามโครงการ เช่น กลุ่มจัก สานผู้สูงอายุ กลุ่มทอผ้าแม่บ้าน กลุ่มตีมีด กลุ่มเกษตรอินทรีย์ - มีโครงการต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการมหกรรมอาหารพื้นบ้าน หมู่ 1-17 / ลดหวานมันเค็ม งาม.จาก สปสช. กพสต.
4) ผลลัพธ์ของการ ดำเนินงานตำบลต้นแบบ - ประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อ ชุมชน/ ตำบล	- ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น คือ ปลอดภัยจากสารเคมี - สร้างงานสร้างรายได้ในชุมชน เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย จากกลุ่ม ต่างๆ กลุ่มเกษตรอินทรีย์ (ปุ๋ยอินทรีย์ ข้าวกล้องอินทรีย์) - คนในชุมชนสามารถลดรายจ่าย(ต้นทุน)ทางการเกษตร และเพิ่ม ผลผลิตจากการใช้เกษตรอินทรีย์ - สร้างรายได้เสริมจากการทำปุ๋ยอินทรีย์จำหน่าย(ส่งเสริมอาชีพ)
5) ผลกระทบต่อชุมชน/ ตำบล การขยายผลต่อยอด กิจกรรมในตำบล	- ประชาชนมีสุขภาพดีปลอดสารพิษ - คริวเรือนปลูกพืชผักสวนครัวกินเองลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน - ประชาชนทำไร่นาส่วนผสม เพื่อสร้างรายได้เพิ่มอาชีพตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง - ใช้วัตถุดิบ/ผลผลิตในชุมชน มาแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารและ ผลิตภัณฑ์อื่นๆ โดยจำหน่ายในชุมชนหรือตลาด - มีสมาชิกกลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มขึ้น - รักษาสภาพแวดล้อมและปรับปรุงบำรุงดินให้อุดมสมบูรณ์

ตาราง 13 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	กรณีศึกษา โครงการปลูกผักปลอดสารเคมี/ ปุ๋ยอินทรีย์
	- สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง
6) เจือปนซากที่ก่อให้เกิดความสำเร็จและบทเรียนของปัญหาในการทำงาน	<p>เจือปนซากที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ พบว่า</p> <p>(1) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ในด้านของการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนการฝึกอาชีพ และการอบรมให้ความรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน</p> <p>(2) ผู้นำชุมชนและท้องถิ่น ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี</p> <p>(3) ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือ มีความเห็นพร้อมต้องกัน และช่วยกันสนับสนุนการดำเนินงาน</p>
	<p>บทเรียนของปัญหาในการทำงาน พบว่า</p> <p>(1) หากได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ งานจะไม่สำเร็จไม่สามารถถึงเป้าหมาย (งบประมาณอาจมีเพียงส่วนหนึ่งซึ่งวิธีการแก้ไขของชุมชน คือ อาจใช้ทุนโดยการรวมกลุ่ม ไม่พึ่งแต่หน่วยงานของรัฐ)</p> <p>(2) การทำโครงการถ้าคนในชุมชนไม่ร่วมมือโครงการก็ไม่สำเร็จ ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ ดังนั้น “ ประชาชนสำคัญที่สุดต้องเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม</p> <p>(3) หากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจนั้นๆ ควรมีการให้ความรู้สู่การฝึกปฏิบัติจริง เพื่อประชาชนสามารถทำได้ด้วยตนเอง (หน่วยงานควรเข้าไปให้ความรู้และถ่ายทอด ติดตาม ประเมินผล)</p> <p>(4) การดำเนินงานของโครงการควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(5) ควรมีการสรุปบทเรียน ชุดความรู้ แต่ละโครงการที่ทำ</p>

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม C พื้นที่เทศบาลเชิงคำ อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 20 คน

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม C พื้นที่เทศบาลเชิงคำ อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 20 คน

ประเด็นที่ศึกษา	กรณีศึกษา โครงการชุมชนปลอดภัย
1) ปัจจัยนำเข้าไปในโครงการตำบลต้นแบบ	(1) องค์ความรู้เรื่องตำบลต้นแบบ
- องค์ความรู้เรื่องตำบลต้นแบบ	-โครงการนี้ได้เริ่มจากเทศบาลตำบลเชิงคำ มีปัญหาไม่มีที่กำจัดขยะ เทศบาลจึงได้ดำเนินการประชุมผู้นำชุมชนทุกหมู่บ้านในเขตเทศบาล ให้เข้าร่วมโครงการชุมชนปลอดภัยกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเทศบาลให้การสนับสนุนส่งเสริมและให้องค์ความรู้ในการกำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร โดยเริ่มจากการกำจัดขยะจากต้นทาง จากปัญหาดังกล่าวจึงมีกิจกรรมที่ดำเนินการหลายกิจกรรม เช่น
- งบประมาณ และบุคลากรของเจ้าหน้าที่	- การทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร ปุ๋ยหมักขบอบซีเมนต์ น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมักกรองเติมอากาศ
- ความมุ่งมั่นในการทำงานของทีม C	- ผ้าป่าขยะในชุมชน/ธนาคารขยะ
	(2) งบประมาณและบุคลากรของเจ้าหน้าที่
	-เทศบาล สนับสนุนงบประมาณและบุคลากร
	-รพ.สต.หย่วน(องค์ความรู้) – วงษ์พานิช – ม.แม่ใจ
	-คพส.31 แหล่งงบประมาณ
	(3) ความมุ่งมั่นในการทำงานของทีม C
	-การเพิ่มศักยภาพคนทำงานในชุมชนให้ดีขึ้น และความมุ่งมั่นของชุมชน คือ ต้องการลดขยะในชุมชน ลดรายจ่ายส่งเสริมรายได้สร้างกลุ่มจิตอาสา

ตาราง 14 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	กรณีศึกษา โครงการชุมชนปลอดภัย
2) กระบวนการดำเนินงาน ดำบลต้นแบบ - การประสานงานในพื้นที่ - การจัดทำฐานข้อมูล - รูปแบบการบูรณาการ การทำงานร่วมกันประเด็นที่ ศึกษา	(1) กระบวนการประสานงานในพื้นที่ เริ่มตั้งแต่ - ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อวางแผนแนวทางในการ ดำเนินงาน - ประชุมบุคลากรในชุมชนเพื่อให้เกิดความตระหนัก จูงใจ และ ยินดีเข้าร่วมโครงการ (2) การจัดทำฐานข้อมูล โดยใช้วิธีการ - แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาข้อมูลขยะร่วมกับกลุ่มเยาวชนหมู่บ้าน กรณีศึกษา โครงการชุมชนปลอดภัย (3) รูปแบบการบูรณาการการทำงานร่วมกัน คือ - เชิญวิทยากรเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะ - ประชาสัมพันธ์ภาคครัวเรือน ร่วมกิจกรรมคัดแยกขยะ - คณะทำงานเปิดโครงการจัดตั้งธนาคารขยะและผ้าป่าขยะ - คณะทำงานรวบรวมขยะเปิดรับฝากขยะ ติดต่อร้านรับซื้อ เพื่อ ขยายแนวคิดและการทำงานไปยังชุมชนอื่น และเป็นศูนย์ เรียนรู้ให้กับผู้ที่ต้องการศึกษาดูงาน (3) ผลผลิตของงาน - มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการมาก - ช่วยลดปริมาณขยะและส่งเสริมให้ความรู้แก่เยาวชน และ ประชาชนในเรื่องการคัดแยกขยะที่ถูกต้องและเหมาะสม - ชุมชนมีการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - เพิ่มรายได้ลดรายจ่ายให้กับครอบครัว ชุมชน โดยการนำ ผลผลิตไปจำหน่ายในชุมชน เช่น งานศพ งานแต่งงาน แล้วแต่ เจ้าภาพ

ตาราง 14 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	กรณีศึกษา โครงการชุมชนปลอดภัย
4) ผลลัพธ์ของการดำเนินงานตำบลต้นแบบ - ประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อชุมชน/ ตำบล	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนมีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะและรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน - เป็นการสร้างรูปแบบการจัดการขยะโดยเยาวชนและประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงาน - ทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่าย - จัดสรรรายได้คืนแก่ชุมชน เช่น ทุนการศึกษา อุดหนุนผู้ด้อยโอกาส - ลดการใช้สารเคมี โดยการทำน้ำยาล้างจาน/ห้องน้ำ น้ำล้างจาน สามารถเป็นปุ๋ยมารดต้นไม้ได้
5) ผลกระทบต่อชุมชน/ ตำบล การขยายผลต่อยอดกิจกรรมในตำบล	<ul style="list-style-type: none"> - เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด - สร้างจิตสำนึกที่ดีในชุมชนจากวัชดุธรรมชาติ - ทำให้สุขภาพกายและจิตดี - มีความรู้ในการประดิษฐ์ดอกไม้ น้ำยาเอนกประสงค์ - ทำให้เกิดความสามัคคีในกลุ่ม <p>กรณีศึกษา โครงการชุมชนปลอดภัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการช่วยเหลือชุมชน และต่อยอดโดยการเรียนรู้รุ่นต่อไป - สร้างมูลค่าจากวัชดุท้องถิ่น - ทำให้เกิดเศรษฐกิจพอเพียง
6) เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความสำเร็จและบทเรียนของปัญหาในการทำงาน	<p>(1) เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การประสานงานระหว่างหน่วยงาน ภาคี เครือข่าย กลุ่มอาชีพ - การมีจิตอาสาทำให้เกิดความสามัคคีในชุมชน และความสามัคคีทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืน รวมทั้งทำให้ครอบครัวในชุมชน อบอุ่น มีความรัก ความผูกพันซึ่งกันและกัน - งบประมาณการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจะทำให้งานสำเร็จ <p>(2) บทเรียนของปัญหาในการทำงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณไม่เพียงพอ แนวทางการแก้ไขของชุมชน คือ ลงทุนในกลุ่ม - บุคลากรในการดำเนินงานมีน้อยต้องเพิ่มมากกว่าเดิม

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม C พื้นที่องค์การบริหารงานส่วนตำบล
แม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 20 คน

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะทำงานทีม C พื้นที่องค์การบริหารงานส่วน
ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 20 คน

ประเด็นที่ศึกษา	โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน
1) ปัจจัยนำเข้าในโครงการ ตำบลต้นแบบ	(1) องค์ความรู้เรื่องตำบลต้นแบบ
- องค์ความรู้เรื่องตำบลต้นแบบ	- คณะทำงานจะต้องมีความรู้ในการกำหนดขอบเขตภารกิจ ครอบคลุมปัญหาทุกด้านในตำบล
- งบประมาณ และบุคลากรเจ้าหน้าที่	- คณะทำงานมีความรับผิดชอบ รู้สภาพปัญหา มีประสบการณ์ คัดเลือกโดยกลุ่มองค์กรในตำบล และผู้ได้รับการคัดเลือกสมัคร ใจ แบ่งงานตามถนัด
- ความมุ่งมั่นในการทำงาน ของทีม C	- คณะทำงานมีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น และยอมรับใน ความคิดเห็นที่ต่างกัน - ผู้บริหารท้องถิ่นให้การสนับสนุน มอบหมายงานให้รับผิดชอบ ชัดเจน
	(2) งบประมาณ และบุคลากรเจ้าหน้าที่
	- งบประมาณมีการบริหารจัดการโดยคณะทำงาน ทำให้เกิด ความยืดหยุ่น
	- แหล่งงบประมาณมีหลายที่พร้อมที่จะสนับสนุน
	- บุคลากรเจ้าหน้าที่จากคนในชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน ประชาชน และหน่วยงานในชุมชน ได้แก่ อบต. รพ.สต. และอื่นๆ หน่วยงาน นอกชุมชน ได้แก่ องค์กรเอกชน พมจ. ศพส.
	(3) ความมุ่งมั่นในการทำงานของทีม C
	- กำลังใจที่มีต่อกันของคณะทำงาน มีความสามัคคี
	- มีที่ปรึกษาจากฝ่ายสงฆ์ โรงเรียน
	- คณะทำงานไม่กำหนดวงเงินแต่เริ่มแรก(ไม่เอาเงินเป็นตัวตั้ง)
	- เห็นสภาพจริง เกิดความเห็นใจ ไม่ยึดติดตัวตน

ตาราง 15 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน
2) กระบวนการดำเนินงาน ตำบลต้นแบบ - การประสานงานในพื้นที่ - การจัดทำฐานข้อมูล - รูปแบบการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน	(1) การประสานงานในพื้นที่ - คณะทำงานประสานงานเพื่อประชุม วางแผน ในการจัดตั้ง โครงการ (2) การจัดทำฐานข้อมูล - ใช้เทคนิคจากเวทีชุมชนในการค้นหาศักยภาพ มาตรการสำรวจ ข้อมูล/เก็บข้อมูล เป้าหมายที่ชัดเจน - มีข้อมูลการดูแลสุขภาพและการจัดสวัสดิการ - มีข้อมูลชุมชนที่ชัดเจน (3) รูปแบบการบูรณาการการทำงานร่วมกัน - ชี้แจงผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ได้รับการคัดเลือกทราบ เพื่อวางแผนและ เตรียมงานร่วมกันทุกหมู่บ้าน - การให้คนในชุมชนร่วมกันประชาสัมพันธ์กองทุน เช่น ผู้สูงอายุ ใช้เพลงจ้อย ช้อ ประชาสัมพันธ์ กลุ่มอาชีพใช้ผลิตภัณฑ์ เช่น การปักกระดาษสา ตุ๊ก ประชาสัมพันธ์ และกลุ่มเด็ก ใช้ คอมพิวเตอร์ในการประชาสัมพันธ์ และพระสงฆ์จะประชาสัมพันธ์ เข้ากองทุนในงานศพ งานบุญต่างๆ
3) ผลผลิตของการ ดำเนินงานตำบลต้นแบบ - รูปแบบของการทำงาน	(1) สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในการจัดสวัสดิการชุมชน (2) ประชาชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนมากขึ้น (3) สร้างระบบสวัสดิการภายในชุมชน เช่น จ่ายเงินสมทบประกัน ชีวิตแก่สมาชิก
4) ผลลัพธ์ของการ ดำเนินงานตำบลต้นแบบ - ประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อ ชุมชน/ ตำบล	(1) เกิดคณะทำงานที่มีความรับผิดชอบและทำงานประสานงานกัน อย่างต่อเนื่อง (2) เกิดเครือข่าย ร่วมแก้ปัญหากันอย่างถูกต้อง (3) มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนได้รับความร่วมมือจากชุมชน (4) มีเป้าหมายในการจัดสวัสดิการสังคมในชุมชน (5) เรียนรู้ประเพณี ความเชื่อของท้องถิ่น และสามารถสืบทอด ประเพณีวัฒนธรรม

ตาราง 15 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน
5) ผลกระทบต่อชุมชน/ ตำบล การขยายผลต่อยอด กิจกรรมในตำบล	- เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการทำงาน ตั้งแต่การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผนงาน การเขียนโครงการ จน สามารถต่อยอดการดำเนินงานของกองทุนได้ สร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต(หรือโครงการพัฒนาศักยภาพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต) โดยการเชื่อมโยงการทำงานกับกองทุน ประกันสุขภาพ ในการให้สม.รณรงค์เรื่องโรคภัย และการดูแล เรื่องสุขภาพ เช่น โรค ความดันเบาหวาน
6) เงื่อนไขที่ก่อให้เกิด ความสำเร็จและบทเรียน ของปัญหาในการทำงาน	(1) เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ - ตำบลแม่สุกมีลักษณะชุมชนเข้มแข็งเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว - ความสามัคคีของชุมชน - การมีจิตอาสาของคณะกรรมการ - มีการประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น สามครั้งต่อเดือน - กระบวนการทำงานที่เน้นการวิเคราะห์ วางแผน และดำเนินงาน ร่วมกันของคณะทำงานทุกฝ่าย (2) บทเรียนของปัญหาในการทำงาน (บทเรียนเชิงบวก) - การลงมือปฏิบัติจริงและอย่างจริงจังของคณะทำงาน ส่งผลทำให้ เกิดการยอมรับจากทุกภาคส่วนและได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง - การทำงานอย่างมีส่วนร่วมทุกระดับ ทั้งหมู่บ้าน ตำบลและทุกภาค เครือข่าย เป็นสิ่งสำคัญทำให้กลุ่มตำบลแม่สุกประสบความสำเร็จ ในทุกวันนี้

ตอนที่ 3 สรุปภาพรวมของปัญหา ในการดำเนินงานตำบลต้นแบบฯ จังหวัดพะเยา

1) การดำเนินโครงการฯ ยังไม่ตอบเป้าหมายตำบลต้นแบบที่ชัดเจน คือ “การบูรณาการ”
การจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้ด้อยโอกาสและชุมชนในสังคม”

2) เป็นการหนุนเสริมการทำงานของ ศพส.31 จากงานในพื้นที่ โดยการประสานงาน
ให้เกิดคณะทำงาน และหนุนเสริมด้านงบประมาณและกิจกรรม/โครงการเดิมของตำบล /
หมู่บ้านตามประเด็นของเมนูสายใยรัก ซึ่งวัดผลสำเร็จเป็นรายโครงการ เป็นตัวอย่างการทำงาน

รายโครงการได้ดี แต่เมื่อถามการบูรณาการแผนงาน/โครงการในตำบลในประเด็นนั้น เป็นอย่างไร

3) การดำเนินงานในระดับตำบล ยังมองไม่เห็นถึงบทบาทที่ ศพส.31 หนุนเสริม เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรมนี้อยู่แล้ว แต่ได้เห็นการทำงานของ ศพส.31 ที่พยายามเชื่อมประสานคนทำงานในพื้นที่และงบประมาณในโครงการดังกล่าว การขยายผลจากการผลักดันของ ศพส.มีอยู่ โดยเป็นรายโครงการ

4) นำเอาวิธีการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และการเชื่อมโยงการทำงานกัน/การเริ่มมองเห็นคนแต่ละคน แต่ยังไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาเป็นแผนงานใหม่ ๆ ในหมู่บ้านหรือตำบลจากโครงการเดิมได้ หรือยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาเป็นโครงการนวัตกรรมที่เกิดจากการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันในหลายภาคส่วนได้

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา มีจุดมุ่งหมายคือ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา 2. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย คณะทำงานทีม A B ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา รวม 6 คน และคณะทำงานทีม C ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ จำนวน 3 ตำบลต้นแบบ ประกอบด้วย พื้นที่เทศบาลตำบลจุน อำเภอจุน พื้นที่เทศบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ และพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลุบ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รวม 60 คน รวมทั้งสิ้น 66 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์จำนวน 2 แบบ คือ แบบสัมภาษณ์ทีม A B ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา และแบบสัมภาษณ์ทีม C สำหรับคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ จำนวน 3 ตำบลต้นแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีประชุมแบบ Focus Group สอบถามประเด็นที่ศึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาแล้วนำมาเรียบเรียงวิเคราะห์ โดยการอธิบายเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของการดำเนินงานโครงการตำบลการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา ของการดำเนินงานคณะทำงานทีม A B C พบว่า

1. ด้านปัจจัยนำเข้าในการดำเนินงานต้นแบบ ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานพบว่า

(1) องค์ความรู้คณะทำงานในชุมชน (ทีม C) ใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนหรือวิถีชีวิตของชุมชน นำมาประยุกต์ใช้กับโครงการต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมของโครงการตำบลต้นแบบฯ

(2) งบประมาณที่ใช้ใน การดำเนินงานตำบลต้นแบบฯ มาจากงบประมาณของศูนย์พัฒนาและสังคมหน่วยที่ 31 จ.พะเยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้บูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐในชุมชน เช่น กศน. เกษตรอำเภอ. รพ.สต. ภาควิชาหรือข่ายต่าง ๆ ที่จัดกิจกรรมต่างๆในโครงการตำบลต้นแบบ มีการบริหารงบประมาณโดยทีม C ทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการทำงาน

(3) ความมุ่งมั่นในการทำงานของชุมชน ทีม C พบว่า ทีม C ส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำชุมชนหรือคณะกรรมการชุมชน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งและคัดเลือกมาจากชุมชน จึงมีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน/มีจิตอาสาในการทำงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แม้จะไม่ได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานก็ตาม แต่กลับกลายเป็นพลังและกำลังใจที่มีต่อการทำงานของคณะทำงานทีม C

2. ด้านกระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบของคณะทำงานชุมชน ที่มีผลต่อความสำเร็จ พบว่า กระบวนการดำเนินของคณะทำงานทีม C ประกอบด้วย

2.1 การประสานงานในพื้นที่ การจัดทำฐานข้อมูล รูปแบบการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ของคณะทำงานทีม C พบว่า

(1) การประสานงานในพื้นที่ การแต่งตั้งคณะทำงานทีม C เป็นผู้ประสานงานการทำงานในพื้นที่ โดยประสานงานกับทีม B ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จากศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จ.พะเยา

(2) การจัดทำฐานข้อมูล คณะทำงานทีม C มีประสบการณ์และเทคนิคในการสำรวจข้อมูล/เก็บข้อมูล ซึ่งจากข้อมูลการสำรวจทำให้รู้สภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการ

(3) รูปแบบการบูรณาการการทำงานร่วมกัน คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งมีการประชุมเพื่อวางแผนแนวทางในการทำงาน เกิดการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นและยอมรับในความคิดเห็นที่ต่างกัน รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้การสนับสนุนมอบหมายงานให้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

2.2 กระบวนการดำเนินงานตำบลต้นแบบของคณะทำงานทีม A และ B ที่มีผลต่อการดำเนินงานตำบลต้นแบบ พบว่า

(1) การจัดตั้งทีม A และ B ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของทีม A และ B ปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับคำสั่ง และยังไม่มีการทบทวนบทเรียนของทีม A และ B

(2) การคัดเลือกพื้นที่ คณะทำงานเห็นว่าเหมาะสมดี เนื่องจากผ่านการพิจารณาของคณะทำงานเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ

(3) การจัดเตรียมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อมูลได้มาล่าช้า เนื่องจากไม่มีงบประมาณสำรวจข้อมูล จึงใช้วิธีการขอความร่วมมือ และข้อมูลที่ได้มายังไม่ได้นำไปใช้อย่างแท้จริง การเสนอกิจกรรม/โครงการ จึงยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย

(4) การทำงานของคณะทำงานทีม A และ B ได้แก่ การประสานงานของคณะทำงานทีม A และ B ยังขาดความพร้อม กิจกรรมโครงการต่าง ๆ ทั้ง 3 หน่วยงาน ยังไม่เข้าถึงตำบลต้นแบบ การรายงานผลการปฏิบัติงานยังขาดความชัดเจน และการติดตาม/นิเทศงานในพื้นที่ ยังไม่ได้นิเทศงานร่วมกัน

(5) การบริหารจัดการ พบว่า ขาดงบประมาณในการบูรณาการร่วมกัน บางหน่วยงานไม่มีงบประมาณ เนื่องจากหน่วยงานไม่ได้บูรณาการตั้งแต่เริ่มต้น ต่างทำตามปฏิทินการปฏิบัติงานของตนเอง และทีม B ได้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ความรู้แก่ทีม C ด้วยเอกสารคู่มือ และนำเสนอ POWER POINT แต่ยังไม่เพียงพอ

(6) การจัดทำแผนบูรณาการกับพื้นที่ กิจกรรม/โครงการ จากทีม C ยังไม่ชัดเจน และต่อเนื่องเป็นโครงการเดิม ๆ ทีม C ยังไม่เข้าใจการเขียนโครงการให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

(7) การทำงานตำบลต้นแบบทำให้ได้เรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงการทำงาน เรียนรู้กระบวนการทำงานเป็นทีมและเห็นภาพของการบูรณาการ เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และการทำงานแบบจิตอาสา รวมทั้งเกิดวัฒนธรรมในอดีตแบบพี่สอนน้องใช้ประสบการณ์การทำงานของรุ่นเก่าถ่ายทอดให้คนรุ่นใหม่

2.3 ผลผลิตของการดำเนินงานตำบลต้นแบบ ประกอบด้วย รูปธรรมของการทำงาน เกิดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนของโครงการต่างๆ เช่น โครงการปุ๋ยและข้าวอินทรีย์ และโครงการธนาคารขยะ ทำให้เกิดกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มเด็กเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย และโครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน ทำให้เกิดระบบสวัสดิการภายในชุมชน ตามเป้าหมายของกิจกรรมนั้นๆ

2.4 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานตำบลต้นแบบ ประกอบด้วย ประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อชุมชน/ ตำบล กลุ่มเป้าหมายต่างๆของการดำเนินงาน มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดีขึ้น ก่อเกิดรายได้รวมทั้งเกิดรูปธรรมหรือกระบวนการในการทำงานด้านสังคมขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น ที่ปัจจุบันยังใช้รูปธรรมของคณะทำงานทีม C บูรณาการในการทำงานด้านสังคม ถึงแม้งบประมาณของโครงการตำบลต้นแบบปี 54 จะหมดระยะเวลาลงในเดือนกันยายน 2554)

2.5 ผลกระทบต่อชุมชน/ตำบล การขยายผลต่อยอดกิจกรรมในตำบล จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในชุมชนได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการ คือ ชุมชนได้รับประโยชน์ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และทำให้เกิดการเรียนรู้ในการทำงานในลักษณะของกลุ่มและเครือข่าย เกิดความสามัคคีและมีความเข้มแข็งในกลุ่มทำงาน,มากขึ้น

2.6 เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความสำเร็จและบทเรียนของปัญหาในการทำงาน พบว่า เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ คือ ชุมชนที่มีบุคลากรที่มีจิตอาสาและประสบการณ์ในการทำงานด้านสังคมในชุมชน การได้รับงบประมาณที่ต่อเนื่อง , กระบวนการทำงานที่เน้นการใช้ข้อมูลของชุมชน มาวิเคราะห์ วางแผน มีเป้าหมายที่ชัดเจน และดำเนินงานร่วมกันของคณะทำงานทุกฝ่าย และการได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานต่างๆ

บทเรียนของปัญหาในการทำงาน พบว่า งบประมาณดำเนินการไม่เพียงพอและต่อเนื่อง รวมทั้งขาดความร่วมมือกันในกลุ่มอาจทำให้งานไม่สำเร็จ รวมทั้งชุมชนยังขาดความรู้ในการทำงานต้นแบบอย่างจริงจัง จึงควรจะมีการสรุปบทเรียน ชุดความรู้ ในโครงการที่ทำ และบทเรียนที่ค้นพบอีกประการหนึ่ง คือ ในพื้นที่ตำบลต้นแบบที่มีความสามัคคีระหว่างชุมชนและท้องถิ่น ท้องที่ ไม่ประสบปัญหาทางด้านการเมือง จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี รวมทั้งตำบลที่มีประธานเป็นนายกหรือผู้นำท้องถิ่นโดยตำแหน่งของคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลเชิงบูรณาการ (ทีม C) จะทำให้การบูรณาการของโครงการตำบลต้นแบบฯ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา พบว่า โครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา เกิดจากการพัฒนารูปแบบและมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้บริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์แก่กลุ่มเป้าหมายประสบปัญหาทางสังคม สามารถดำรงชีวิตและพึ่งตนเองได้อย่าง และเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมกลุ่มเป้าหมาย ๗ มิติ ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมกับพื้นที่ และเพื่อพัฒนาการดำเนินงานตำบลต้นแบบให้เกิดเป็นกลไกขับเคลื่อนสวัสดิการสังคม

ถ่วงหน้า การดำเนินงานของหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบการบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาสังคม และจัดสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ โดยการใช้รูปแบบการดำเนินงานสานใยรัก ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่มีเป้าหมายต้องการเห็นครอบครัวไทย มีความเข้มแข็ง ซึ่งมีหลักการ 5 หลักการ ได้แก่ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สุขอนามัยในครัวเรือน พัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวอบอุ่น สรรค์สร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการดำเนินงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนโดย ทีม พม. ทั้งระดับจังหวัด และทีม พม. ระดับตำบล ที่สำคัญการรวมพลังสู่การขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่การเป็นสังคมสวัสดิการ (Welfare Society) อันส่งผลให้คนไทยทุกคนมีสวัสดิการถ่วงหน้า ซึ่งตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจะเป็นกลไกนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

โดยในกระบวนการดำเนินงานจะเน้นการใช้ข้อมูลจากชุมชนเป็นฐาน ในการจัดสวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาส โดยการนำข้อมูลจาก จปฐ. , กชช. ๒ ค และอื่นๆ เช่น ข้อมูลจาก อบท. ข้อมูลจากกองทุนสวัสดิการชุมชน ศูนย์พัฒนาครอบครัว แผนอบท. ข้อมูลแผนชุมชน รวมทั้งการสำรวจข้อมูลตามแบบ บก.๐๑ ที่ให้คณะทำงาน C และชุมชนร่วมกันสำรวจข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การนำกลุ่มเป้าหมายผู้ตกเกณฑ์รายได้ ของข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ร่วมกับข้อมูลจากการสำรวจเพื่อรับทราบสภาพปัญหาของผู้ด้อยโอกาส (บก.01) ในชุมชนมา วิเคราะห์เพื่อระบุสภาพปัญหา และจัดทำเวทิด้านศักยภาพ ใช้ข้อมูลวิเคราะห์แล้วเป็นฐานในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ เช่น การรับทราบข้อมูล จปฐ ในด้านของสุขภาพ และนำผู้ตกเกณฑ์มาเป็นกลุ่มเป้าหมายในเมนูสายใยรัก คือ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และสุขอนามัยในครัวเรือน รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้แก่ ผู้สูงอายุ คนพิการ สตรี ที่ตกเกณฑ์รายได้ ชุมชนก็ได้จัดทำโครงการกิจกรรมช่วยเหลือ และต่อยอดโครงการให้สามารถเป็น Best practice เช่น โครงการชุมชนปลอดภัยที่สามารถสร้างกลุ่มต่างๆเข้าร่วมกิจกรรม เช่น เด็ก เยาวชน ที่ชุมชนได้ร่วมพัฒนากิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม (ขยะในพื้นที่เทศบาลเชียงคำ) และด้านการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพื้นที่ตำบลจุน ได้จัดทำโครงการผลิตปุ๋ยการใช้อินทรีย์ เพื่อเสริมสร้างรายได้แก่ครอบครัวในชุมชน และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ได้จัดทำโครงการกองทุนสวัสดิการชุมชน ที่สามารถเป็นแบบอย่างให้พื้นที่อื่นๆได้ โครงการและกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเกิดมาจากฐานข้อมูลที่มีอยู่และฐานข้อมูลที่สามารถได้ นำมาพัฒนาและจัดสวัสดิการให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 จังหวัดนครปฐม : (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ที่สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มาจากการใช้ประโยชน์ข้อมูล จปฐ. กชช.2 ค อปท. 1 และรายงานสรุปผลการจัดเวทีประชาคมเพื่อค้นหาศักยภาพและปัญหาในชุมชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ตามเมนูสายใยรัก 5 ด้าน

การดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา จะสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ จะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆในการดำเนินงาน ได้แก่

ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1) องค์ความรู้ตำบลต้นแบบ คือ ชุมชนสามารถมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนเองก่อเกิดสังคมของการช่วยเหลือเกื้อกูล การให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาภายในชุมชนอย่างแท้จริง 2) งบประมาณดำเนินงาน ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐรวมทั้งเครือข่ายต่างๆในชุมชน และหน่วยงานของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 3) บุคลากรและความมุ่งมั่นของคณะทำงาน คือ ผู้นำชุมชนและคนในชุมชน ที่มีจิตอาสาให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาของชุมชนและมีความเป็นผู้นำพร้อมที่จะเปิดรับสิ่งใหม่พัฒนาแก้ไขปัญหาของชุมชน

ด้านกระบวนการดำเนินงาน ใช้แนวทางการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่ายและชุมชน ในการประสานงาน การจัดทำฐานข้อมูล และกิจกรรมโครงการต่างๆ ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ชุมชน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในชุมชนและมีความสนใจในงานด้านพัฒนาสังคม และให้การสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการทำงาน พร้อมให้การช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เช่น การสนับสนุนด้านข้อมูลสถานที่ ต้องการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน

ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามกิจกรรมโครงการที่ดำเนินงาน ทำให้มีรูปแบบของการทำงานด้านสวัสดิการในชุมชน ผลลัพธ์ คือ ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน ได้แก่ สวัสดิการสังคมถ่วงหน้าของจังหวัดพะเยา รวมทั้งผลกระทบที่จะเป็นพลังสู่การขับเคลื่อนสังคมของจังหวัดพะเยาไปสู่การเป็นสังคมสวัสดิการ โดยมีรูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่นของจังหวัดพะเยาที่สามารถขยายต่อไปยังพื้นที่อื่น และรับทราบเงื่อนไขข้อทริเวณปัญหาของการทำงาน ที่นำไปปรับปรุงแก้ไขในการทำงานตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยาในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรจัดเวทีพัฒนาทักษะในการทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงานหรือโครงการจากการดำเนินงานในตำบลต้นแบบที่จะทำในปีต่อไป หรือจัดอบรมการทำแผนยุทธศาสตร์ ทั้งสามตำบลและตำบลที่จะขยายต่อไป ในการดำเนินโครงการตำบลต้นแบบตามแนวทางเบญจวิถีเน้นการบูรณาการงานสวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาส
2. ควรมีแนวทาง (ตัวชี้วัดในการทำงาน) ร่วมกันเป็นทีมของหน่วยงานกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา เพื่อให้เกิดการบูรณาการอย่างแท้จริง
3. ควรสร้างนวัตกรรมของตำบลต้นแบบในปีต่อไป โดยวิเคราะห์จากปัญหาใหม่ ๆ หรือความสำคัญ เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานตำบลต้นแบบเชิงนวัตกรรม
4. พัฒนาโครงการกิจกรรมเดิมให้มีความเข้มข้น และขยายผลต่อยอดโครงการกิจกรรมเดิมให้เห็นผลในเชิงปริมาณและคุณภาพที่เพิ่มมากขึ้น หรือเป็นโครงการในเชิงนวัตกรรม ที่แสดงถึงการบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาทำงานร่วมกัน
5. หาเครือข่าย/พันธมิตรเพิ่มเติมในการจัดตั้งเป็นคณะทำงานตำบลต้นแบบ (แบบพหุภาคี) และจัดเป็นคณะทำงานย่อยตามเมนูสายใยรักทั้ง 5 ชุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะศึกษา

1. ควรทำการศึกษาวิจัยระดับจังหวัด ในด้านการทำแผนยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม จังหวัดพะเยา ใน 5 ปี (2555-2559) โดยมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง นอกจากนี้ในวิสัยทัศน์ของแผนซึ่งกำหนดให้เกิดรูปแบบและแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งจะเน้นการสร้างกลไกการทำงานระดับท้องถิ่นให้สามารถจัดสวัสดิการสังคมได้
2. ควรจัดทำวิจัยการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา

ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์คณะทำงานทีม A B

โครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา

---

1. ในการจัดตั้งทีม A และ B ท่านเห็นว่ามี ความเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน ทีม A และ B อย่างไรบ้าง
2. ท่านเห็นว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกพื้นที่ มีความเหมาะสมหรือไม่
3. ข้อมูล จปฐ, กชช. 2 ค, บก.01 ที่จัดเก็บเพื่อนำมาใช้ในโครงการตำบลต้นแบบ ท่านมีความคิดเห็นในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ในการทำงานของคณะทำงานทีม A B ได้แก่ ความพร้อมในการทำงาน การประสานงาน การรายงานผล การนิเทศงาน
5. การบริหารจัดการโครงการฯ ได้แก่ งบประมาณและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ อย่างไร
6. การดำเนินการในพื้นที่ อาทิเช่น การชี้แจงของทีม B แก่ทีม C มีความชัดเจนหรือไม่ และการจัดทำแผนกับพื้นที่ ในด้านการค้นหาศักยภาพจากเวที ทีม C ได้อะไรบ้าง
7. ในการทำงานตำบลต้นแบบที่ผ่านมา ท่านได้เรียนรู้อะไรบ้าง

แบบสัมภาษณ์คณะทำงานทีม C

โครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมจังหวัดพะเยา

1. ปัจจัยนำเข้าไปในโครงการตำบลต้นแบบฯ ที่สำคัญมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่างเช่น
  - องค์ความรู้ในการดำเนินงานตำบลต้นแบบ
  - งบประมาณ และบุคลากรของหน่วยงาน
  - ความมุ่งมั่นในการทำงานของทีม C
2. กระบวนการดำเนินงานโครงการตำบลต้นแบบฯ ที่สำคัญมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่างเช่น
  - การประสานงานในพื้นที่
  - การจัดทำฐานข้อมูล
  - รูปแบบการบูรณาการทำงานร่วมกัน
3. ผลผลิตของการดำเนินงานตำบลต้นแบบ ที่สำคัญมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง เช่น
  - วัชระธรรมของการทำงาน
4. ผลลัพธ์ของการดำเนินงานตำบลต้นแบบ ที่สำคัญมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง เช่น
  - ประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อชุมชน/ตำบล
5. ผลกระทบต่อชุมชน/ตำบล เช่น การขยายผลต่อยอดกิจกรรมในตำบล ที่ท่านคิดว่าสามารถต่อยอดจากโครงการได้ อะไรบ้าง
6. เงื่อนไขในการทำงานตำบลต้นแบบที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ ท่านคิดว่ามีอะไรบ้าง
7. บทเรียนหรือปัญหาในการทำงานตำบลต้นแบบ ท่านคิดว่ามีอะไรบ้าง
8. ปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมของโครงการตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดพะเยา ท่านคิดว่ามีอะไรบ้าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2554).

คู่มือการดำเนินงานตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ปี 2554.

ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. **มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles** กับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่. บริษัท ธีระฟิล์ม และโซเท็กซ์ จำกัด, 2544.

दनัย เทียนพุ่ม. **ดัชนีวัดผลสำเร็จธุรกิจ.** บริษัทนาโกต้า จำกัด, 2544.

ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. **การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์.** สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2543. (เอกสารอัดสำเนา)

ทศพร ดิริสัมพันธ์. **การบริหารผลการดำเนินงาน (Performance Management) รวมบทความวิชาการ 100 ปี รัฐประศาสนศาสตร์ไทย.** ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. **การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลสำเร็จขององค์การ. รวมบทความวิชาการ 100 ปี รัฐประศาสนศาสตร์ไทย.** ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. 2547. **การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์.** [Online]./Available: URL: http://mail.rint.ac.th/~edu/w_vichakran/personal.doc.

สุพจน์ ทรายแก้ว. 2543. **การวัดผลการปฏิบัติงาน.** เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์ สถาบันราชภัฏเชียงราย (เอกสารอัดสำเนา)

สุกรี แก้วฉวี. (2553). **รูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** นครปฐม. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2. (2554). **โครงการบูรณาการแผนปฏิบัติงานปี 2554 ระหว่างหน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ภาคีเครือข่ายและภาคประชาสังคม** ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2. กรุงเทพฯ.

สำนักงานส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ 4 จังหวัดนครปฐม. (2554). **การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ที่สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม.** นครปฐม.

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล นายนรินทร์ ศรีเจริญพันธ์
วัน เดือน ปี เกิด 18 มิถุนายน 2501
ที่อยู่ปัจจุบัน 353/6 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 31 จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2535 ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

